

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.013.01.2023

**Pan
Lech Sprawka
Wojewoda Lubelski**

ul. Spokojna 4
20-914 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/003 – Działania wybranych organów administracji publicznej na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
+48 81 46 13 120, llu@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, ul. Spokojna 4, 20-914 Lublin (dalej: Urząd lub LUW).
Kierownik jednostki kontrolowanej Zakres przedmiotowy kontroli	Lech Sprawka, Wojewoda Lubelski, od 25 listopada 2019 r. (dalej: Wojewoda). <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie przez Wojewodę warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. 2. Realizacja działań w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty.
Okres objęty kontrolą	Od 24 lutego 2022 r. do 22 września 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agnieszka Bury, doradca prawny, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/90/2023 z 22 maja 2023 r. 2. Agnieszka Kulik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/91/2023 z 22 maja 2023 r. <p>(akta kontroli tom. I str. 1-5)</p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Wojewody w zakresie zapewnienia warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz realizację i efekty prowadzonych działań w celu udzielenia tej pomocy.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Wojewoda zapewnił warunki umożliwiające prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy napływającym na teren województwa w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Podjął odpowiednie działania w celu realizacji zadań pomocowych, do których stosował wytyczne i zalecenia przekazywane przez poszczególnych ministrów. Powołał 20 pełnomocników, którym przypisano zadania związane z prowadzeniem spraw w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy. Przeznaczone na te zadania środki m.in. z rezerwy ogólnej budżetu państwa, z rezerwy Wojewody oraz Funduszu Pomocy (dalej: FP) zostały prawidłowo wydatkowane. Prawidłowo obsługiwano i przekazywano środki z FP oraz monitorowano poziom ich wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego (dalej: jst). Wojewoda koordynował prowadzone działania i dokonywał oceny uzyskanych efektów. Rzetelnie zarządzał bazą punktów recepcyjnych, informacyjnych oraz punktów zbiorowego zakwaterowania i całodziennego żywienia. Zapewnił m.in. transport medyczny i transport do miejsc zakwaterowania. Wyłanianie ofert w celu dofinansowania zadań dotyczących udzielania pomocy obywatelom Ukrainy przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami wynikającymi z art. 12 ust. 8 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³, art. 43, 44 ust. 3, 47 i 151 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Prawidłowo dokonywano rozliczeń środków z FP przekazanych na realizację tych zadań. W celu prowadzenia efektywnych działań na rzecz obywateli Ukrainy Wojewoda współpracował z instytucjami publicznymi, jst i organizacjami pozarządowymi. Podejmował również czynności w zakresie rozwiązywania problemów społecznych powstałych w województwie lubelskim w związku z napływem obywateli Ukrainy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez wojewodę warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Opis stanu
faktycznego

1.1. W związku z napływem na terytorium województwa lubelskiego uchodźców z Ukrainy, LUW podjął szereg zadań dotyczących pomocy obywatelom tego państwa. W ich realizację zaangażowane zostały wszystkie komórki organizacyjne Urzędu, w tym także delegatury Urzędu w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu, łącznie około 400 pracowników LUW. Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że do

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm. Dalej: ustawa o pomocy.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm. Dalej: ufp.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

wykonywania zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, w związku z bardzo zróżnicowaną dynamiką sytuacji, która miała bezpośredni wpływ na te zadania, angażowano taką liczbę pracowników, jaka wynikała z aktualnie zidentyfikowanych potrzeb.

Odpowiedzialność za realizację poszczególnych zadań przypisywano zgodnie z ogólnym zakresem działania komórek organizacyjnych Urzędu, wynikającym w szczególności z postanowień Statutu i Regulaminu organizacyjnego, na podstawie ustnych poleceń wydawanych dyrektorom wydziałów i biur przez Wojewodę Lubelskiego oraz Dyrektora Generalnego Urzędu. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Generalnego LUW, obowiązek realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy przekazywany był właściwym pracownikom Urzędu poprzez ustne polecenia wydawane przez bezpośrednich przełożonych, a także wynikał z dokonywanej w systemie EZD dekretacji. Zlecenie realizacji zadania poszczególnym pracownikom odbywało się zgodnie z ustalonymi zakresami czynności i zdefiniowanym w nich obowiązkiem, nałożonym na pracowników, wykonywania innych zadań zleconych przez bezpośrednich przełożonych.

Wojewoda powołał 20 pełnomocników do prowadzenia spraw w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy, tj.:

- z dniem 11 lutego 2022 r.: Pełnomocnika ds. Koordynowania Działalności Punktów Recepcyjnych przy przejściach granicznych z Ukrainą w województwie lubelskim, do którego zadań należał m.in.: współudział w opracowaniu koncepcji oraz w procesie tworzenia punktów recepcyjnych zlokalizowanych przy przejściach granicznych z Ukrainą w województwie lubelskim, koordynowanie działalności tych punktów, monitorowania ich funkcjonowania we współpracy z pełnomocnikami ds. Organizacji i Zapewnienia Funkcjonowania Punktów Recepcyjnych przy poszczególnych przejściach granicznych, przekazywanie zapotrzebowania zabezpieczenia logistycznego punktów sporządzonego przez pełnomocników przy poszczególnych przejściach granicznych do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego LUW (dalej: WBiZK) celem zgłoszenia do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych (dalej: RARS), współpraca ze Strażą Graniczną, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: MSWiA), Urzędem ds. Cudzoziemców i innymi służbami oraz wolontariuszami Caritas – w zakresie organizacji i funkcjonowania punktów;
- z dniem 11 lutego 2022 r.: pełnomocników ds. Organizacji i Zapewnienia Funkcjonowania Punktu Recepcyjnego przy przejściach granicznych w Dorohusku, Dołhobyczowie, Zosinie i Hrebennem, do zadań których należał m.in.: współudział w opracowaniu koncepcji oraz w procesie tworzenia punktów recepcyjnych przy przejściach granicznych, współudział w procesie tworzenia i organizacji tych punktów, zgłaszanie zapotrzebowania zabezpieczenia logistycznego niezbędnego do właściwego funkcjonowania punktu do Pełnomocnika ds. Koordynowania Działalności Punktów Recepcyjnych na granicy polsko-ukraińskiej, współpraca ze Strażą Graniczną, MSWiA, Urzędem ds. Cudzoziemców i innymi służbami oraz wolontariuszami Caritas - w zakresie organizacji i funkcjonowania punktów, współpraca z Urzędem ds. Cudzoziemców w zakresie przewozu uchodźców z punktów do ośrodków pobytowych;
- z dniem 24 lutego 2022 r. Pełnomocnika ds. Bezpieczeństwa Sanitarno-Epidemiologicznego w punktach recepcyjnych przy przejściach granicznych z Ukrainą w województwie lubelskim, do którego zadań należało m.in.: zapewnienie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego w punktach recepcyjnych przy przejściach granicznych, współpraca z Państwowymi

Granicznymi Inspektorami Sanitarnymi w Dorohusku, Hrebennem i Koroszczynie oraz właściwymi miejscowo organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, bieżący nadzór sanitarny w zakresie przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych, monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, podejmowanie działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych;

- z dniem 26 lutego 2022 r. Pełnomocnika ds. Logistyki i Wsparcia Technicznego realizacji zadań związanych z udzielaną pomocą obywatelom Ukrainy na terenie województwa lubelskiego, do którego zadań należała m.in.: koordynacja zabezpieczenia logistycznego i technicznego niezbędnego do zapewnienia właściwego funkcjonowania punktów recepcyjnych i zapewnienia realizacji pozostałych zadań związanych z udzielaną pomocą, współpraca z jednostkami rządowej administracji zespolonej na terenie województwa w zakresie udzielania wsparcia logistycznego oraz technicznego na potrzeby realizacji ww. zadań, współpraca z komórkami organizacyjnymi LUW oraz pełnomocnikami Wojewody;
- z dniem 26 lutego 2022 r. Pełnomocnika ds. Koordynacji Obsługi Obywateli Ukrainy w Wirtualnym Punkcie Recepcyjnym, do którego zadań należał m.in.: współdziałanie w organizacji Wirtualnego Punktu Recepcyjnego, nadzorowanie i koordynowanie pracy osób skierowanych do realizacji zadań w punkcie, koordynacja przyjmowania i rejestracji zgłoszeń obywateli Ukrainy bezpośrednio w punkcie recepcyjnym utworzonym w siedzibie LUW oraz kierowanych drogą mailową przez jst szczebla powiatowego na terenie województwa, koordynacja kierowania obywateli Ukrainy do ośrodków pobytowych przy współpracy z Powiatowymi Centrami Zarządzania Kryzysowego oraz Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego, współpraca ze służbami zaangażowanymi w ww. zadanie w zakresie organizacji i funkcjonowania punktu;
- pełnomocników ds. Koordynacji Obsługi Obywateli Ukrainy w punktach recepcyjnych utworzonych: przy Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Chełmie, przy Ośrodku Sportu i Rekreacji⁶ w Tomaszowie Lubelskim⁷, przy Dworcu Głównym PKP w Lublinie, przy Dworcu Głównym PKP w Chełmie⁸, przy OSiR w Zamościu, przy OSiR w Hrubieszowie, przy Dworcu Głównym PKS w Lublinie oraz Pełnomocnika ds. Organizacji i Zapewnienia Funkcjonowania Punktu Recepcyjnego w Gminie Mircze⁹. Do ich zadań należało m.in.: nadzorowanie i koordynowanie pracy osób skierowanych do realizacji zadań w punkcie, współdziałanie w organizacji punktu recepcyjnego, współpraca ze Strażą Graniczną oraz innymi służbami zaangażowanymi w ww. zadanie oraz wolontariuszami w zakresie organizacji i funkcjonowania punktu;
- z dniem 26 lutego 2022 r. Pełnomocnika ds. Organizacji Transportu i Koordynacji Przewozu Obywateli Ukrainy do ośrodków pobytowych, do zadań którego należało m.in.: zapewnienie przewozów obywateli Ukrainy z punktów recepcyjnych i kierowanie ich do ośrodków pobytowych, organizacja i koordynowanie pozyskiwania, tworzenia i zarządzania bazą informacji o dostępnym taborze transportowym;
- z dniem 26 lutego 2022 r. Pełnomocnika ds. Zabezpieczenia Obsady Kadrowej na potrzeby realizacji zadań związanych z udzielaną pomocą obywatelom Ukrainy na terenie województwa lubelskiego, do którego zadań należało m.in.: podejmowanie działań związanych z zabezpieczeniem obsady kadrowej niezbędnej do zapewnienia właściwego funkcjonowania punktów recepcyjnych

---

⁶ Dalej: OSiR.

⁷ Z dniem: 25 lutego 2022 r.

⁸ Z dniem 26 lutego 2022 r.

⁹ Odpowiednio z dniem: 28 lutego, 1, 3 i 9 marca 2022 r.

oraz zapewnienia realizacji pozostałych zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy;

- z dniem 11 marca 2022 r. Pełnomocnika ds. koordynowania działalności Punktów Informacyjnych przy Dworcach głównych PKS i PKP w Lublinie, do zadań którego m.in. należało: koordynacja organizacji punktów, koordynowanie i nadzorowanie ich działalności, monitorowanie ich funkcjonowania;
- z dniem 16 marca 2022 r. Pełnomocnika ds. Organizacji i Koordynacji Funkcjonowania Wojewódzkiego Magazynu Darów, do którego zadań należało m.in.: współudział w procesie tworzenia i zabezpieczenia obiektów wchodzących w skład Wojewódzkiego Magazynu Darów, organizacja jego pracy w sposób umożliwiający prawidłowe weryfikowanie awizacji przesyłek, zabezpieczenie procesów magazynowych, przechowywanie otrzymywanych darów, przygotowywanie i wysyłanie darów, zgłaszanie zapotrzebowania zabezpieczenia logistycznego i technicznego niezbędnego do zapewnienia właściwego funkcjonowania Magazynu do Pełnomocnika ds. Logistyki i Wsparcia Technicznego, współpraca z RARS.

W Urzędzie powołany został Zespół opiniodawczo-doradczy ds. oceny racjonalności i zasadności funkcjonowania punktów recepcyjnych utworzonych na terenie województwa lubelskiego¹⁰. Do głównych zadań ww. Zespołu należało: ustalenie zakresu niezbędnego finansowania ze środków budżetu, będącego w dyspozycji Wojewody, punktów recepcyjnych na terenie województwa lubelskiego, określenie zakresu zadań realizowanych przez aktualnie działające punkty recepcyjne wraz z kalkulacją kosztów ich funkcjonowania, opracowanie i przedstawienie Wojewodzie wniosków i rekomendacji dotyczących funkcjonowania punktów recepcyjnych na terenie województwa.

Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że zwiększenie zadań Wojewody w związku z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy spowodowało konieczność wprowadzenia zmian w organizacji pracy w Urzędzie, w szczególności poprzez skuteczne łączenie dotychczasowego zakresu realizowanych obowiązków z nowymi zadaniami. Dyrektorzy wydziałów i biur, dyrektorzy delegatur oraz kierujący pozostałymi komórkami organizacyjnymi Urzędu zostali zobowiązani do podjęcia stosownych działań organizacyjnych, w ramach podległej im komórki organizacyjnej Urzędu, umożliwiających zabezpieczenie realizacji wspomnianych zadań, jak również wszystkich pozostałych zadań przypisanych do zakresu działania w Statucie oraz Regulaminie Urzędu. Kierujący komórkami organizacyjnymi Urzędu dokonywali równomiernego podziału dotychczasowych obowiązków oraz dodatkowych zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, pomiędzy wszystkie oddziały/stanowiska pracy w ramach podległej komórki organizacyjnej, w tym pomiędzy wszystkich podległych pracowników, jak również na bieżąco monitorowali poziom realizowanych zadań przez poszczególnych pracowników.

W celu zapewnienia realizacji nałożonych na Urząd zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy zatrudnienie w LUW nie zostało zwiększone. Zastosowano natomiast rozwiązanie odpowiadające na nagłą potrzebę wzmocnienia obsady kadrowej WBiZK - poprzez czasową zmianę warunków zatrudnienia kilkunastu pracowników Urzędu, zatrudnionych w innych niż WBiZK komórkach organizacyjnych, w drodze porozumienia zmieniającego w zakresie rodzaju wykonywanej pracy, miejsca wykonywania pracy oraz systemu czasu pracy. Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że takie czasowe zmiany warunków zatrudnienia pozwoliły na zapewnienie niezbędnego wsparcia kadrowego WBiZK w

¹⁰ Zarządzeniem Nr 33 Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 22 grudnia 2022 r.

zakresie zabezpieczenia realizacji zadań. Dodatkowo, poprzez zatrudnienie w równoważnym systemie czasu pracy, pracownicy świadczyli pracę w normatywnym czasie pracy przedłużonym do 12 godzin dziennie - w ustalonych w harmonogramach dniach pracy, co służyło w szczególności właściwej realizacji obowiązków pracodawcy w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących czasu pracy. Ponadto wielu pracowników komórek organizacyjnych Urzędu, w tym delegatur, wykonywało doraźnie i bez czasowej zmiany warunków zatrudnienia powierzone im dodatkowe zadania, związane z działaniami Urzędu w obszarze pomocy obywatelom Ukrainy, wykraczające poza zakres ustalonych zakresów czynności oraz w ponadnormatywnym czasie pracy. Pracodawca rekompensował pracę w godzinach nadliczbowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy, w szczególności ustawy o służbie cywilnej, tj. poprzez udzielanie czasu wolnego w takim samym wymiarze. Z tytułu wykonywania dodatkowych zadań pracownicy otrzymywali dodatki zadaniowe i specjalne. Z uwagi na konieczność zapewnienia terminowej i prawidłowej realizacji podstawowych zadań Urzędu, a jednocześnie w celu zapewnienia właściwej realizacji nałożonych na LUW zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy, ich część była zlecana w formie umów cywilnoprawnych¹¹. Biorąc pod uwagę liczbę punktów recepcyjnych i informacyjnych utworzonych na terenie województwa i brak realnych możliwości zapewnienia ich obsługi przez pracowników Urzędu, koniecznym stało się zlecenie niektórych czynności związanych z działaniami w nich realizowanych. Zlecenia najczęściej dotyczyły następujących czynności w punktach recepcyjnych i informacyjnych: rejestracji osób przybyłych do punktów w celu uzyskania pomocy, udzielania potrzebującym pomocy w zakresie informacyjnym (również w zakresie obsługi bezpośredniej i w języku ukraińskim), socjalno-bytowym, organizacji transportu zbiorowego do miejsc odbywania kwarantanny lub ośrodków dla cudzoziemców, zapewnienia i wsparcia obsługi obywateli Ukrainy w punktach informacyjnych wspierających realizację zadań wykonywanych przez punkty recepcyjne, współpracy ze służbami, inspekcjami i administracją zespoloną, utrzymywanie bieżącego kontaktu z wojewódzkimi i powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego, udzielania pomocy psychologicznej osobom przebywającym w punkcie recepcyjnym według bieżących potrzeb.

Wojewoda wystąpił do kierowników zespolonych służb i inspekcji o udzielenie – w miarę posiadanych zasobów - wsparcia w zakresie zapewnienia realizacji zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy. Łącznie 191 pracowników z 10 jednostek udzieliło wsparcia w zakresie związanym z obsługą obywateli Ukrainy w punktach recepcyjnych, utworzonych na terenie województwa lubelskiego.

W celu realizacji działań pomocowych dla obywateli Ukrainy, Urząd¹² dokonywał wydatków (w 2022 r., łącznie w wysokości 1356,8 tys. zł) m.in. na organizację punktów recepcyjnych, informacyjnych i koordynujących na przejściach granicznych z Ukrainą, które zostały wyposażone w sprzęt informatyczny (w tym m.in. komputery wraz ze sprzętem peryferyjnym, kamery internetowe, głośniki, skanery, drukarki, niszczarki, urządzenia wielofunkcyjne, routery, licencje do oprogramowania, elementy niezbędne do zapewnienia stabilności łącza) oraz pozostałe wyposażenie, niezbędne do prawidłowej realizacji zadań pomocowych, jak również na pozostałe potrzeby wynikające z działalności punktów recepcyjnych i informacyjnych (artykuły spożywcze, środki czystości, materiały informacyjne, środki ochrony osobistej, namioty ekspresowe, naczynia jednorazowe, materiały biurowe i tonery).

¹¹ Umowy zlecenia dla osób zatrudnionych w punktach recepcyjnych.

¹² Wydatki LUW (dysponent III stopnia) w 2022 r.

Osoby biegle posługujące się językiem ukraińskim zostały zaangażowane do obsługi infolinii dotyczącej zakwaterowania obywateli Ukrainy. Ponadto, obsługa infolinii wspierana była przez pracowników Urzędu, w tym Centrum Powiadamiania Ratunkowego, posługujących się językiem ukraińskim.

W LUW nie zatrudniono obywateli Ukrainy na podstawie art. 23a ustawy o pomocy.

Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że największe obciążenie dodatkowymi zadaniami wystąpiło w Urzędzie w początkowym okresie wojny w Ukrainie. Stwierdziła jednak, że nie wpłynęło to na jakość wykonywania podstawowych zadań pozostających w kompetencji Urzędu, a wszystkie zadania były realizowane terminowo. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu pracowników, jakość wykonywanych obowiązków - pomimo okresowo zwiększonego zakresu zadań - pozostawała na dotychczasowym poziomie. Znaczne zwiększenie zakresu obowiązków służbowych pracowników Urzędu, stanowiące bezpośrednią konsekwencję konfliktu zbrojnego na Ukrainie, nie wpłynęło negatywnie na wykonywanie pozostałych zadań i obowiązków, dzięki pełnej mobilizacji i zaangażowaniu pracowników w realizację nowych działań, a także ze względu na ich świadomość odpowiedzialności związanej z powierzonymi obowiązkami, co miało swój wyraz w rzetelnym i sumiennym ich wykonywaniu.

(akta kontroli tom I str. 8-12, 17-75, tom II str. 8, 21)

1.2. W LUW przyjęto „Procedurę działania w przypadku nagłego napływu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”, która określała zasady działania WBZiK w przypadku nagłego napływu cudzoziemców na terytorium RP przy współdziałaniu innych Wydziałów LUW oraz instytucji współdziałających¹³ w zakresie monitorowania rozwoju sytuacji i wymiany informacji, zorganizowania czasowego pobytu oraz zorganizowania centralnego punktu recepcyjnego. Przyjęto również procedurę dotyczącą procesu obsługi cudzoziemca/uchodźcy na terytorium RP w związku z masowym napływem cudzoziemców/uchodźców z Ukrainy. Dodatkowo, sformalizowane zostały zadania wykonywane na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w szczególności w obszarze ochrony zdrowia. Wojewoda nie wprowadził odrębnych procedur dotyczących obsługi środków z FP, zlecenia zadań na rzecz obywateli Ukrainy na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy o pomocy oraz oceny możliwości partycypacji w kosztach pomocy obywateli Ukrainy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej oraz weryfikacji istnienia tych okoliczności zwalniających obywateli Ukrainy z obowiązku partycypacji w kosztach pomocy, o których mowa w art. 12 ust. 17a-17b ustawy o pomocy. Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że utworzenie oraz prowadzenie punktów medycznych przy punktach recepcyjnych/informacyjnych, zapewnienie transportu medycznego dla tych punktów oraz zapewnienie transportu medycznego na przejściach granicznych odbywało się w pierwszym okresie na podstawie poleceń Wojewody¹⁴ oraz zawartych w ślad za nimi porozumień pomiędzy Wojewodą a jst. W późniejszym okresie zadania te realizowane były na polecenia Wojewody wydane na podstawie ustawy o pomocy. W przypadku porozumień zasady realizacji i finansowania poszczególnych zadań wynikały wprost z ich treści, natomiast w przypadku poleceń wydawanych w trybie specustawy załącznikiem do każdej decyzji były zasady finansowania zadania. Zadanie w zakresie zapewnienia transportu medycznego, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, realizowane jest na podstawie polecenia

¹³ Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chelmie, Komendy Wojewódzkiej Policji, Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Kuratorium Oświaty.

¹⁴ Wydanych na podstawie art. 25 ust. 1 w zw. z art. 22 pkt 2 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190, dalej: ustawa o wojewodzie) oraz art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122).

Wojewody, załącznikiem do tej decyzji są zasady uruchamiania w województwie lubelskim transportu medycznego w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Natomiast w zakresie zadania polegającego na zapewnieniu produktów leczniczych i wyrobów medycznych obywatelom Ukrainy, przebywającym w miejscach zakwaterowania prowadzonych przez jst, utworzonych w oparciu o polecenia Wojewody, w sytuacji, gdy osoby te nie posiadają środków finansowych na dokonanie ich zakupu we własnym zakresie, również zostało wydane polecenie Wojewody, w którym określono sposób refundacji kosztów poniesionych z tego tytułu przez jst. Dyrektor stwierdziła, że wykonywanie pozostałych zadań wojewody, określonych w ustawie o pomocy, nie wymagało wprowadzenia odrębnych procedur. Wszystkie zadania realizowane były na podstawie dotychczas obowiązujących regulacji, bowiem nie odbiegały one istotnie od podstawowego zakresu działania Urzędu.

(akta kontroli tom I str. 13-15, 81-130)

1.3. Wojewoda prowadził analizę potrzeb i problemów dotyczących obywateli Ukrainy przebywających na terenie województwa w związku z konfliktem zbrojnym oraz dysponował informacjami o ich przybliżonej liczbie. Szacunkowa liczba osób przebywających w miejscach zbiorowego zakwaterowania oraz u osób prywatnych wynosiła 29 153¹⁵. Potrzeby związane z zapewnieniem wsparcia dla obywateli Ukrainy były diagnozowane oraz realizowane na bieżąco, w szczególności w ramach współpracy komórek organizacyjnych Urzędu z pełnomocnikami Wojewody, odpowiedzialnymi za zapewnienie funkcjonowania poszczególnych punktów recepcyjnych oraz informacyjnych, jak również służbami działającymi na terenie województwa. W zakresie dotyczącym zakwaterowania oraz transportu obywateli Ukrainy, potrzeby były identyfikowane poprzez stały kontakt z punktami recepcyjnymi, informacyjnymi oraz miejscami stałego zakwaterowania i służbami wspierającymi ten proces na terenie województwa. W celu identyfikacji potrzeb i problemów w zakresie realizacji zadań przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej na rzecz obywateli Ukrainy zbierane były dane dotyczące w szczególności: liczby obywateli Ukrainy korzystających z poszczególnych form wsparcia finansowanych z FP, liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych powiatach, migracji, powstawania nowych miejsc kwaterunku oraz wolnych miejsc w pieczy zastępczej, możliwości udzielenia pomocy i wsparcia uchodźcom z Ukrainy przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie działających na terenie województwa, kosztów utrzymania uchodźców z Ukrainy w domach pomocy społecznej. Ponadto w Urzędzie na bieżąco monitorowano liczbę osób przekraczających granicę na kierunku Ukraina-Polska i Polska-Ukraina, w celu zabezpieczenia realizacji poszczególnych działań podejmowanych na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy, monitorowano sytuację związaną z trudnościami umieszczenia małoletnich cudzoziemców w pieczy zastępczej, wizytowano placówki, w których przebywały dzieci obywatelstwa ukraińskiego pod kątem zapewnienia właściwej opieki i odpowiednich warunków lokalowych.

Planując działania na rzecz obywateli Ukrainy, Wojewoda zwracał się do innych podmiotów w sprawie występujących potrzeb i problemów, tj. do RARS, powiatów, gmin, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Wojsk Obrony Terytorialnej (dalej: WOT). Państwowej Straży Pożarnej (dalej: PSP), Policji, stacji sanitarno-epidemiologicznych, służby zdrowia oraz pozarządowych organizacji humanitarnych. Wojewoda pozostawał także w stałym kontakcie ze służbami granicznymi, administracją zespoloną, jak również regularnie organizowane były

---

¹⁵ Według stanu na 31 maja 2023 r.

posiedzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz liczne wideokonferencje m.in. z udziałem przedstawicieli jst, WOT, PSP, Policji oraz osób odpowiedzialnych za zapewnienie funkcjonowania punktów recepcyjnych. Dyrektor Generalny LUW poinformowała, że od dnia 24 lutego 2022 r. Wojewoda odbył szereg spotkań i wideokonferencji z wieloma delegacjami i podmiotami zaangażowanymi w pomoc obywatelom Ukrainy. W związku z napływem uchodźców organizowane były również, na bieżąco, wideokonferencje z jst (gminami, powiatami oraz Marszałkiem Województwa) poświęcone m.in.: powstawaniu punktów recepcyjnych, transportu uchodźców z granicy, finansowaniu utrzymania uchodźców oraz bieżącymi kwestiami organizacyjnymi. Takich spotkań w formule on-line odbyło się 28. Ponadto, Wojewoda odbył sześć wideokonferencji poświęconych tematowi udzielania opieki medycznej i leczeniu uchodźców na terenie Polski. W wideokonferencjach brały udział szpitale województwa lubelskiego, stacje pogotowia ratunkowego, Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Wydział Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego oraz przedstawiciele Podstawowej Opieki Zdrowotnej. Od początku agresji Rosji na Ukrainę w pomoc uchodźcom zaangażowane były również organizacje pozarządowe. Pierwsze spotkania i wideokonferencje odbyły się 25 lutego 2022 r., dzień po wybuchu wojny. Zainicjowana wówczas współpraca przerodziła się w powstanie Lubelskiej Grupy Koordynacyjnej (dalej: LGK), której przewodniczy LUW we współpracy z Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców (UNHCR) w Lublinie. LGK scala wszystkie organizacje pozarządowe pomagające uchodźcom, której regularne spotkania odbywały się do zakończenia czynności kontrolnych w LUW. Celem jej działania jest zapewnienie skutecznych i spójnych interwencji humanitarnych, wzmocnienie koordynacji strategicznej i operacyjnej oraz wymiana informacji pomiędzy administracją rządową, władzami lokalnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Działania członków LGK miały na celu przede wszystkim poprawę warunków funkcjonowania oraz wsparcie obywateli Ukrainy zamieszkujących na obszarze województwa. Ponadto wydziały merytoryczne LUW, odpowiedzialne za realizację poszczególnych obszarów związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy, zwracały się w szczególności do MSWiA (m.in. w zakresie możliwości pokrycia ze środków FP kosztów związanych z przywróceniem stanu pierwotnego lokali wykorzystywanych do zakwaterowania obywateli Ukrainy), do Ministerstwa Finansów - w zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej dla zadań finansowanych ze środków pochodzących z FP, jak również do Regionalnej Izby Obrachunkowej w zakresie klasyfikacji wpływów z partycypacji obywateli Ukrainy w kosztach ich zakwaterowania i wyżywienia.

Przy realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy, Urząd nie korzystał z raportów i opracowań poświęconych tej problematyce. Dyrektor Generalny LUW wyjaśniła, że zadania były realizowane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa powszechnie obowiązującego, jak również otrzymywanymi wytycznymi dotyczącymi sposobu ich realizacji.

(akta kontroli tom I str. 14-15)

1.4. Wojewoda otrzymywał na bieżąco wytyczne oraz zalecenia dotyczące pomocy obywatelom Ukrainy m.in. od Prezesa Rady Ministrów, MSWiA, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w Warszawie, tj.:

- z Ministerstwa Sprawiedliwości pismo z 25 lutego 2022 r. w sprawie możliwości skorzystania przez obywateli Ukrainy z systemu nieodpłatnej pomocy prawnej;
- z Ministerstwa Zdrowia pismo z 24 marca 2022 r. zawierające rekomendację dotyczącą zapewnienia miejsc do celów izolacji i kwarantanny;

- z MSWiA: mail z 25 lutego 2022 r. w sprawie składania przez wojewodów wniosków w systemie TREZOR w celu uruchomienia środków z rezerwy ogólnej na działania przygotowawcze do przyjęcia na terenie Polski zwiększonej liczby cudzoziemców oraz sposobu ujmowania tych środków w ewidencji księgowej, pismo z 2 marca 2022 r. z rekomendacjami dotyczącymi dopełniania przez obywateli Ukrainy obowiązku meldunkowego oraz nadawania im numeru PESEL; pismo z 4 marca 2022 r. odnośnie do noty Ambasady Ukrainy w Polsce w sprawie działań mających zapewnić obywatelom Ukrainy, którzy nie posiadają ważnych dokumentów, możliwości potwierdzenia tożsamości i obywatelstwa; pismo z 24 marca 2022 r. z wytycznymi w zakresie zorganizowania i koordynacji współpracy Wojewody z organizacjami pozarządowymi wraz ze wzorem porozumienia, pismo z 25 marca 2022 r. dotyczące finansowania zadań określonych w art. 4 i 5 ustawy o pomocy, pismo z 29 marca 2022 r. w sprawie stosowania prawidłowych wzorów wniosków o nadanie PESEL w związku z konfliktem na Ukrainie; pismo z 27 września 2022 r. przekazujące do służbowego wykorzystania pismo Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców dotyczące postępowania w sprawie nadania numeru PESEL obywatelom Ukrainy, którzy nie mogą go uzyskać na podstawie art. 4 ustawy o pomocy, pismo z 8 listopada 2022 r. oraz 17 marca 2023 r. w sprawie możliwości nadania nr PESEL obywatelom Ukrainy w różnych sytuacjach, pismo z 13 czerwca 2022 r. dotyczące modyfikacji dotychczasowych ustaleń odnośnie do finansowania zadania z art. 4 ustawy o pomocy, pismo z 18 lipca 2022 r. dot. wniosków o dodatkowe środki z FP oraz informacji o niewykorzystanych środkach przesyłanych do MSWiA, pismo z 30 grudnia 2022 r. w sprawie wnioskowania oraz informowania MSWiA w sprawach dotyczących środków z FP, pismo z 31 stycznia 2023 r. dot. sposobu obliczania liczby zrealizowanych zadań związanych z nadawaniem nr PESEL, pismo z 16 maja 2023 r. w sprawie interpretacji zapisów art. 13 ustawy o pomocy dotyczących warunków, jakie muszą być spełnione, aby otrzymać świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy;
- z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM) pismo z 11 marca 2022 r. w sprawie stosowania wzoru klauzuli informacyjnej dot. przetwarzania danych osobowych obywateli Ukrainy w związku z nadaniem numeru PESEL i zarejestrowaniem w rejestrze obywateli Ukrainy; pismo z 17 marca 2022 r. w sprawie filmu instruktażowego dot. procesu nadania numeru PESEL; pismo z 13 maja 2022 r. w sprawie postępowania w przypadku braku dostępu w gminach do sprzętu z aplikacją „Źródło”; pismo z 1 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzonych zmian do ustawy o pomocy związanych z nadawaniem numeru PESEL oraz przekazania informacji o tych zmianach gminom, pismo z 24 października 2022 r. w sprawie działania wdrożonego mechanizmu automatycznego zarządzania statusem UKR w rejestrze PESEL, pismo z 21 grudnia 2022 r. w sprawie uproszczenia procedury przekazania środków na realizację zadania publicznego pod nazwą: „Potwierdzenia tożsamości obywateli Ukrainy i wprowadzenia danych do rejestru danych kontaktowych na wniosek, o którym mowa w art. 9 ust. 1a i 1b ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa” wraz z wytycznymi, pismo z 4 stycznia 2023 r. dot. terminów przekazywania otrzymanych środków beneficjentom końcowym i zwrotu niewykorzystanych środków oraz przekazywania do KPRM oświadczenia w sprawie przekazania środków na ww. zadanie publiczne, pisma z 22 lutego i 18 kwietnia 2023 r. w sprawie finansowania zadań określonych w art. 9 ust. 1a i 1b ustawy o pomocy;

- z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: MRiPS) pismo z marca 2022 r. w sprawie przemieszczania małoletnich z pieczy zastępczej na Ukrainie oraz zapewnienia im miejsc pobytu na terenie Polski.

Ponadto, od 24 lutego 2022 r. regularnie organizowane były przez MSWiA wideokonferencje, w których uczestniczyli Wojewoda i dyrektorzy odpowiedzialni merytorycznie za realizację zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy. Podczas omawianych spotkań przekazywane były aktualne informacje i wytyczne dotyczące podejmowanych działań, w różnych aspektach udzielanej pomocy. W późniejszym okresie wideokonferencje organizowane były również z udziałem przedstawicieli Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Dodatkowo, szczególnie w pierwszym etapie napływu obywateli Ukrainy, prowadzona była korespondencja drogą mailową z MSWiA (dotycząca głównie zapotrzebowania na środki związane z udzieleniem pomocy).

(akta kontroli tom I str. 16, 131-271)

1.5. W odniesieniu do zadań dotyczących: prowadzenia miejsc zakwaterowania, prowadzenia punktów recepcyjnych przekazane zostały do samorządów realizujących te zadania wytyczne określające zasady realizacji i finansowania tych zadań z FP. Wytyczne te uwzględniały wytyczne przekazane przez właściwych ministrów. Dodatkowo na bieżąco prowadzona była, głównie drogą e-mail, korespondencja z samorządami dotycząca realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy. Ponadto Wojewoda organizował wideokonferencje z udziałem przedstawicieli jst z terenu województwa, na których poruszano istotne zagadnienia związane z pomocą obywatelom Ukrainy oraz sposób zaangażowania samorządów w realizację ww. zadania.

(akta kontroli tom I str. 16, 272-326)

1.6. W planie wydatków budżetu państwa w części 85/06 w 2022 r. (po zm.) na zadania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy zaplanowano kwotę 10 744,9 tys. zł, w tym 10 243,8 tys. zł z rezerwy ogólnej i 410,1 tys. zł z rezerwy Wojewody. W budżecie Wojewody na 2023 r. nie zaplanowano wydatków na te zadania.

Środki otrzymane z rezerwy ogólnej budżetu państwa zostały ujęte w planie wydatków Wojewody w dziale 754, rozdziale 75421. Przeniesienia środków do budżetu Wojewody dokonywano zgodnie z zarządzeniem nr 209 Wojewody z dnia 20 października 2014 r. w sprawie ustalenia Procedury planowania i wykonywania budżetu Wojewody Lubelskiego, na podstawie decyzji budżetowych Wojewody po otrzymaniu decyzji Ministra Finansów w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie państwa na 2022 r. w związku z przyznaniem środków finansowych z ogólnej rezerwy budżetowej, z przeznaczeniem na realizację działań przygotowawczych do przyjęcia na terenie Polski zwiększonej liczby uchodźców. Środki z rezerwy ogólnej wykorzystano na dotacje dla jst¹⁶ na: utrzymanie i obsługę punktów recepcyjnych (4101,1 tys. zł), dotacje na zapewnienie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego (2958,9 tys. zł), na punkty medyczne działające przy punktach recepcyjnych (2243,9 tys. zł) oraz wydatki w ramach budżetu LUW (dysponent III stopnia) – 916,1 tys. zł.

---

¹⁶ Tj. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, powiatów na terenie województwa lubelskiego oraz Urzędu Miasta Chełm, Urzędu Gminy Dołhobyczów, Urzędu Gminy Dorohusk, Urzędu Gminy Horodło, Urzędu Miasta Hrubieszów, Urzędu Miejskiego w Lubyczy Królewskiej, Urzędu Gminy Mirce, Urzędu Miasta Tomaszów Lubelski i Urzędu Miasta Zamość.

Na działania związane z udzieleniem o pomocy obywatelom Ukrainy Wojewoda przeznaczył w 2022 r. z rezerwy utworzonej na podstawie art. 140 ust. 4 ufp¹⁷ kwotę 410,1 tys. zł.

Ze środków z rezerwy Wojewody 40 tys. zł przeznaczono na dotacje na punkty medyczne działające przy punktach recepcyjnych oraz 370,1 tys. zł na wydatki w ramach budżetu LUW. O podziale rezerwy, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp Wojewoda zawiadomiał Ministra Finansów.

W ramach planu finansowego LUW (dysponent III stopnia) na 2022 r. (po zm.) na zadania na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy zaplanowano kwotę 1399 tys. zł, w tym 937,8 tys. zł z rezerwy ogólnej i 370,1 tys. zł z rezerwy Wojewody.

(akta kontroli tom I str. 330-420, tom II str. 5-8)

1.7. W okresie objętym kontrolą do LUW nie wpłynęły skargi dotyczące pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli tom I str. 16)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności LUW w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia działania Wojewody związane z napływem na terytorium województwa obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wojewoda podjął odpowiednie działania w celu realizacji zadań dotyczących udzielania pomocy obywatelom tego kraju. Przeprowadzono analizy potrzeb i problemów z tym związanych oraz realizowano wytyczne i zalecenia przekazywane przez poszczególnych ministrów. Otrzymane środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa oraz środki z rezerwy Wojewody zostały prawidłowo ujęte w planie wydatków budżetu Wojewody oraz Urzędu.

OBSZAR

2. Realizacja działań w celu udzielania pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty

Opis stanu
faktycznego

2.1. Kwota wydatków poniesionych na działania prowadzone przez Wojewodę w celu pomocy obywatelom Ukrainy w 2022 r. w ramach części budżetu państwa 85/06/ - województwo lubelskie wyniosła 10 700,8 tys. zł (99,58% zaplanowanych wydatków), z czego 10 220,1 tys. zł (99,76%) pochodziło z rezerwy ogólnej, 410,1 tys. zł (100%) z rezerwy Wojewody, 70,6 tys. zł (77,53%) stanowiły pozostałe środki. W ramach planu finansowego LUW (dysponent III stopnia) w 2022 r. wydatkowano kwotę 1356,8 tys. zł, w tym 916,1 tys. zł z rezerwy ogólnej, 370,1 tys. zł z rezerwy Wojewody, 70,6 tys. zł stanowiły pozostałe środki.

Środki z rezerwy ogólnej wykorzystano m.in. na wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia wraz z pochodnymi dla osób zatrudnionych w punktach recepcyjnych (615,5 tys. zł), zabezpieczenie sanitarne punktów recepcyjnych i informacyjnych oraz zapewnienie łączności (228,8 tys. zł), a także na: media, wywóz odpadów, posiłki, wodę mineralną, materiały do pakowania, paliwo, wynajem sprzętu gastronomicznego do magazynu HUB (71,8 tys. zł). Ze środków z rezerwy Wojewody sfinansowano: zadania związane z organizacją ośmiu mobilnych punktów szczepień zlokalizowanych przy punktach recepcyjnych (158,1 tys. zł), zakup materiałów biurowych i gospodarczych oraz usług np. pralniczych, cateringowych do ww. punktów (190,7 tys. zł), energię elektryczną, wywóz odpadów, ścieki, wynajem toalety na potrzeby magazynu HUB (21,3 tys. zł). Z pozostałych środków (70,6 tys. zł) zrealizowano m.in. zakup wykładziny PCV i dwóch bojlerów w punktach

¹⁷ Decyzja budżetowa z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie szczegółowego podziału budżetu Wojewody Lubelskiego na rok 2022.

recepcyjnych, maseczek ochronnych, artykułów spożywczych, drobnego wyposażenia punktów recepcyjnych i informacyjnych (materiały biurowe, routery, tonery do drukarek, naczynia jednorazowe, skanery, czajniki).

W 2023 r. – według stanu na 30 kwietnia, nie ponoszono wydatków na powyższy cel w ramach części 85/06.

(akta kontroli tom II str. 1-15)

2.2. W 2022 r. wydatki z FP na pomoc obywatelom Ukrainy zaplanowano w łącznej wysokości 321 052 tys. zł (w ramach wszystkich dysponentów FP). Otrzymano zasilenie w kwotach wynikających z ww. planu (po zmianach) w ramach poszczególnych dysponentów (100%), w tym z: MSWiA 285 450 tys. zł, MRiPS 32 314 tys. zł, Ministerstwa Edukacji i Nauki (dalej: MEiN) 3278,3 tys. zł i z KPRM 9,7 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. na realizację ww. zadań wydatkowano łącznie 296 759,9 tys. zł (92,4%)¹⁸, w tym 268 780,5 tys. zł (94,2%) otrzymanych z MSWiA, 27 351,9 tys. zł (84,6%) z MRiPS, 620,4 tys. zł (18,9%) z MEiN oraz 7,1 tys. zł (72,8%) z KPRM.

W 2023 r. zaplanowano wydatki z FP w wysokości 159 680,2 tys. zł. Na 30 kwietnia 2023 r. otrzymano 56 074 tys. zł (35,1%), w tym z: MSWiA 49 916 tys. zł, MRiPS 6154,8 tys. zł i KPRM 3,2 tys. zł. Wydatkowano 50 356,9 tys. zł (89,8%), w tym 44 446 tys. zł (88,2%) otrzymanych z MSWiA, 5910,1 tys. zł (11,7%) z MRiPS i 0,8 tys. zł z KPRM.

Niższe wykorzystanie środków w 2022 r. wynikało z przeszacowania potrzeb przez JSZ z powodu trudności w ustaleniu liczby obywateli Ukrainy potrzebujących wsparcia. Dotyczyło to np. świadczeń z pomocy społecznej - zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży, wypłaty zasiłków okresowych, stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów.

Największe środki FP przeznaczono na świadczenia pieniężne wynikające z art. 13 ustawy o pomocy, tj. 134 019,3 tys. zł w 2022 r. i 13 897,1 tys. zł w 2023 r. (do 30 kwietnia), utworzenie i prowadzenie miejsc zakwaterowania przeznaczonych dla obywateli Ukrainy odpowiednio 100 233,9 tys. zł i 26 158,4 tys. zł. Ponadto w 2022 r. na wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę oraz koszty jego obsługi wydatkowano 16 770,6 tys. zł, a w 2023 r. (do 30 kwietnia) na świadczenia rodzinne 3736,4 tys. zł.

(akta kontroli tom II str. 16-21, tom III str. 463-484, 502-527)

2.3. W okresie objętym kontrolą LUW otrzymał dofinansowanie z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) na realizację projektu „Przyjazny i bezpieczny urząd III” (plan po zmianach na 2022 r. wynosił 96,9 tys. zł, a na 2023 r. 536,4 tys. zł). Beneficjentami końcowymi projektu byli obywatele Ukrainy, którzy wjechali do Polski od 24 lutego 2022 r. oraz obywatele innych krajów trzecich, którzy wjechali na terytorium Polski z Ukrainy i przebywają na nim legalnie¹⁹. W 2022 r. wydatkowano środki finansowe w wysokości 92,8 tys. zł z przeznaczeniem m.in. na zakup lamp antybakteryjnych, stojaków na ulotki, lamp do weryfikacji dokumentów, aparatów telefonicznych, bindownic, laminatorów, ścianek parawanowych, piktogramów kierunkowych, rozbudowę systemu kierowania ruchem, mikrofonów bezprzewodowych, wynagrodzenie (umowa zlecenie) dla specjalisty tworzącego stronę internetową. W 2023 r. (do końca kwietnia) wykonanie wydatków wyniosło 249,9 tys. zł i dotyczyło: wynagrodzenia ww. specjalisty, zakupu urządzeń wielofunkcyjnych, potykaczy, niszczarek, szaf rack z wyposażeniem, laptopów,

¹⁸ Po uwzględnieniu zwrotów za 2022 r. dokonanych w 2023 r.

¹⁹ Osoby korzystające z tymczasowej ochrony w rozumieniu dyrektywy 2001/55/WE w powiązaniu z decyzją wykonawczą wdrażającą mechanizm ochrony tymczasowej, tj. decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony.

wykonania dokumentacji projektowej remontu. W ramach projektu zaplanowano m.in. utworzenie czterech punktów informacyjno-doradczych w pomieszczeniach LUW w: Lublinie, Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu, przeprowadzenie kampanii społecznej pod hasłem „Wiedza drogą do integracji i praworządności” w środkach masowego przekazu. Przewidziano również zorganizowanie wycieczek krajoznawczych dla obywateli Ukrainy na terenie województwa lubelskiego oraz specjalistyczne szkolenia w tematach: zatrudnienie cudzoziemca na terytorium RP, aktywne poszukiwanie pracy na terytorium RP połączone z targami pracy, podjęcie/kontynuacja studiów, edukacja szkolna z uwzględnieniem procedur nostryfikacyjnych dyplomów zagranicznych uczelni oraz prowadzenie działalności gospodarczej na terytorium RP.

(akta kontroli tom II str. 22-29)

2.4. Wojewoda koordynował działania administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji pozarządowych i przedsiębiorców w zakresie udzielania pomocy obywatelom Ukrainy na terenie województwa. Koordynacja działań obejmowała jst: Samorząd Województwa Lubelskiego, powiaty i miasta na prawach powiatu oraz gminy w województwie lubelskim. Jednostki te były adresatami poleceń i decyzji dotyczących m.in. organizacji i prowadzenia zakwaterowania zbiorowego, prowadzenia punktów recepcyjnych, informacyjnych, organizacji pieczy zastępczej dla dzieci z Ukrainy. Koordynacją objęto również zadania realizowane przez PSP dotyczące transportu obywateli Ukrainy, Policję w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także organy władzy publicznej oraz podmioty lecznicze w przedmiocie: utworzenia i prowadzenia punktów medycznych przy punktach recepcyjnych i informacyjnych, organizacji transportu medycznego do miejsc, w których obywatelom Ukrainy była udzielana opieka medyczna, bądź do miejsc pośrednich, z których był realizowany dalszy transport do punktu docelowego, w którym opieka ta była świadczona. Ścisłe współpracowano także ze Strażą Graniczną, WOT oraz zarządcami linii kolejowych. Działania powyższe, w zależności od ich rodzaju, miały charakter doraźny (realizowany w formie wideokonferencji lub kontaktu telefonicznego), bieżący (PSP, Policja), jak również prowadzone były w formie stałej współpracy (zakwaterowanie).

Każdy punkt recepcyjny miał ustanowionego przez Wojewodę pełnomocnika, zwracano się do organów administracji publicznej o wyznaczenie koordynatorów do bezpośredniego współdziałania w poszczególnych obszarach. Jst wskazały koordynatorów do spraw związanych z organizacją i prowadzeniem miejsc stałego zakwaterowania. Pełnomocnicy działający w punktach recepcyjnych i informacyjnych przekazywali dane o bieżących potrzebach osób przekraczających granicę. Informacje te przekazywane były także do KPRM, a następnie publikowane w biuletynie Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego, który udostępniano organizacjom pozarządowym z terenu całego kraju.

W celu oceny aktualnej sytuacji na przejściach granicznych w zakresie liczby osób przekraczających granicę, korzystano z danych przekazywanych do WBiZK przez Lubelski Zarząd Obsługi Przejść Granicznych. Wydział ten pozostawał także w stałym kontakcie z miejskimi i powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego oraz stanowiskami kierowania służb.

W Urzędzie utworzona została tzw. grupa Kwaterunek składająca się z pracowników pełniących w okresie największego zapotrzebowania dyżur całodobowy przez siedem dni w tygodniu. Osoby te koordynowały działania związane z umieszczeniem obywateli Ukrainy w miejscu stałego zakwaterowania, co wymagało współpracy pomiędzy punktem recepcyjnym a powiatem docelowego zakwaterowania oraz jednostką odpowiedzialną za zorganizowanie transportu.

Działania w zakresie zorganizowania i koordynacji współpracy Wojewody z organizacjami pozarządowymi były zgodne z wytycznymi MSWiA z 24 marca 2022 r. W LUW wyznaczone zostały dwie osoby odpowiedzialne za współpracę z organizacjami pozarządowymi, tj. Pełnomocnik Wojewody do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz koordynator. Pozostawali oni w stałym kontakcie z organizacjami pozarządowymi i byli na bieżąco informowani o podejmowanych przez te podmioty działaniach. W LUW utworzono także i systematycznie aktualizowano bazę organizacji pozarządowych, prowadzących działania pomocowe na rzecz obywateli Ukrainy m.in. na terenie województwa.

Koordynacja działań i współpraca z organizacjami pozarządowymi w pierwszej fazie nie była sformalizowana i miała charakter ratowniczy oraz interwencyjny. Polegała głównie na wzajemnej wymianie informacji oraz reagowaniu na pojawiające się potrzeby m.in. w zakresie zapewnienia wolontariuszy tłumaczy w punktach recepcyjnych i informacyjnych, pomocy w magazynowaniu i dystrybucji darów, opieki nad dziećmi, pomocy psychologicznej, udzielaniu podstawowych informacji związanych z zakwaterowaniem, legalnością pobytu, opieką medyczną, a także wsparciu pracowników oddelegowanych do punktów recepcyjnych i informacyjnych. W kolejnych etapach podejmowane były działania ukierunkowane na integrację i wyłączenie społeczne, m.in. naukę języka polskiego, organizowanie spotkań informacyjnych, integracyjnych, aktywizacyjnych, kursów zawodowych, pomoc osobom w podeszłym wieku i z niepełnosprawnościami. Organizacje pozarządowe prowadziły bazy wolontariuszy chętnych do pomocy obywatelom Ukrainy. W działania związane z koordynacją ochotników zaangażowane zostały samorządy. Stworzono bazy osób do kontaktów w jst odpowiedzialnych za koordynowanie działań wolontariatu. Do KPRM przekazano wykaz adresów e-mail i numery telefonów kontaktowych osób odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami pozarządowymi, które następnie upublicznione stały się „infolinia”, w ramach której udzielane były informacje służące m.in. racjonalnemu dystrybuowaniu pomocy. Darczyńcy oferujący różnego rodzaju produkty lub usługi przekierowywani byli do magazynów prowadzonych przez LUW, organizacje pozarządowe, a także samorządy, w szczególności przygraniczne. Zgromadzone produkty systematycznie dostarczano do punktów recepcyjnych, informacyjnych, miejsc stałego zakwaterowania, a także do podmiotów prywatnych i mniejszych organizacji pozarządowych, które przyjmowały obywateli Ukrainy i zgłaszały potrzebę wsparcia ich działań. Weryfikowane były także oferty zakwaterowania składane przez polskich obywateli.

We wspólne działania zaangażowane były zarówno duże lokalne, krajowe i międzynarodowe organizacje, takie jak UNHCR, Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Fundacja Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF), Operation Mobilisation, Polski Czerwony Krzyż (dalej: PCK), Caritas, Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu, Fundacja Kultury Duchowej Pogranicze, Czajnia, Związek Harcerstwa Polskiego, Rycerze Kolumba, jak również lokalne fundacje i stowarzyszenia. Spotkania z organizacjami pozarządowymi odbywały się z udziałem Wojewody, dzięki czemu miał on bieżącą wiedzę i rozeznanie w realizowanych zadaniach i obszarach, w których świadczona była pomoc. Przedstawiano na nich informacje o zgłaszanych potrzebach, problemach oraz organizacji systemu pomocy w województwie i obowiązującym stanie prawnym. Podejmowano próby określenia obszarów wymagających interwencji i wsparcia oraz zagrożeń związanych np. z nagłym napływem dużej liczby obywateli Ukrainy w okresie zimowym. W celu efektywnego planowania działań i uniknięcia ich dublowania, zbierano informacje od organizacji pozarządowych o zadaniach realizowanych np. w ramach programu MRIPS pod

nazwą „Razem Możemy Więcej – Pierwsza Edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023”.

Zgodnie z art. 12 ust. 8 ustawy o pomocy Wojewoda nawiązał formalną współpracę powierzając organizacjom pozarządowym całodobową aprowizację przy punktach informacyjnych zlokalizowanych w obrębie przejść granicznych, a także na dworcach PKP w Lublinie i w Chełmie, PKS w Lublinie oraz Miejscu Obsługi Podróżnych (dalej: MOP) w Markuszowie. Pomoc ta polegała na zapewnieniu żywności i środków higieny osobistej osobom przekraczającym granicę.

Od czerwca 2022 r. Wojewoda podjął aktywną współpracę z Biurem UNHCR w Lublinie. W ramach tych działań organizowano spotkania z samorządami powiatowymi i wybranymi samorządami gminnymi, a także z przedstawicielami instytucji rynku pracy. Omawiano kwestie m.in. przygotowania do okresu zimowego, zasady zakwaterowania, aktywizację obywateli Ukrainy. W wyniku współpracy z UNHCR w 2022 r. wyremontowano osiem obiektów w sześciu gminach, gdzie jest prowadzili miejsca zbiorowego zakwaterowania. W 2023 r. rozpoczęto remonty w trzech obiektach, w tym jednym prowadzonym przez organizacje pozarządowe. Do samorządów dostarczono łóżka polowe, śpiwory, parawany, pakiety higieniczne. Dodatkowo ww. przedmioty zdeponowane zostały w magazynie PCK Zarządu Okręgowego w Lublinie na wypadek zaistnienia nieoczekiwanych potrzeb w zakresie uruchomienia dodatkowych miejsc noclegowych. Ponadto UNHCR przeprowadził dla trzech samorządów zlokalizowanych przy przejściach granicznych (Chełm, Tomaszów Lubelski, Hrubieszów), warsztaty reagowania kryzysowego przygotowujące służby i administrację publiczną do działań kryzysowych.

Z inicjatywy Wojewody i Dyrektora Biura UNHCR w listopadzie 2022 r. utworzona została LGK. Spotkania odbywały się raz w miesiącu, uczestniczyły w nich agendy ONZ oraz krajowe i międzynarodowe organizacje pozarządowe. Działania członków LGK koncentrowały się w głównej mierze na poprawie warunków funkcjonowania oraz wsparciu obywateli Ukrainy zamieszkujących na obszarze województwa. W ramach powyższych działań zorganizowano m.in.:

- 14 grudnia 2022 r. targi pracy na Hali Targów Lublin przy udziale UNHCR w Lublinie, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie, Powiatowego Urzędu Pracy w Lublinie, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, pod honorowym patronatem Wojewody Lubelskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego, Prezydenta Miasta Lublin oraz Starosty Lubelskiego;
- 17 lutego 2023 r. w LUW spotkanie informacyjne dla samorządowców na temat możliwości pozyskania środków na tworzenie społecznych agencji najmu i adaptacji pustostanów na cele społeczne;
- 30 maja 2023 r. w Urzędzie warsztaty dla przedstawicieli organizacji pozarządowych na temat komunikacji i zaangażowania społeczności w pracę z osobami z doświadczeniem uchodźstwa;
- 19 czerwca 2023 r. odbyła się debata z udziałem uchodźców, którzy zaprezentowali swoje doświadczenia z tym związane.

(akta kontroli tom I str. 221-223, tom II str. 30-63)

2.5. Od 24 lutego 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. Wojewoda wydał 110 poleceń dotyczących udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy, z czego 15 na podstawie art. 25 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 2 ustawy o wojewodzie, pozostałe na podstawie art. 12 ust. 10 ustawy o pomocy. Polecenia wydawane były m.in. Zarządowi Województwa Lubelskiego, zarządom powiatów, prezydentom i burmistrzom, wójtom z obszaru województwa, Samodzielnym Publicznym Zakładom Opieki

Zdrowotnej²⁰ (dalej: SPZOZ), Wojewódzkiemu Pogotowiu Ratunkowemu w Lublinie, Stacji Pogotowia Ratunkowego SPZOZ w Białej Podlaskiej, Stacji Ratownictwa Medycznego SPZOZ w Chełmie, Powiatowemu Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Opolu Lubelskim, Samodzielnej Publicznej Stacji Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Zamościu.

W ww. okresie Wojewoda nie wydawał poleceń w trybie przewidzianym w art. 12 ust. 14 ustawy o pomocy.

(akta kontroli tom II str. 64-89)

Na podstawie badania pięciu poleceń o numerach: PN-VII.0520.6.2022, PN-VII.0520.8.2022, PN-VII.0520.10.2022, PN-VII.0520.11.2022, ZD-II.0520.6.2022, wydanych na podstawie ustawy o wojewodzie stwierdzono, że Wojewoda niezwłocznie po ich wydaniu informował o tym fakcie właściwego ministra. W następstwie wydanych poleceń zawierano porozumienia określające warunki i koszty realizowanych zadań, zasady sprawowania przez Wojewodę kontroli nad prawidłowym ich wykonaniem oraz termin i sposób rozliczenia dotacji. Sprawozdania zawierały zestawienia poniesionych wydatków i kosztów, złożono je w terminach określonych w porozumieniach/aneksach. Analiza sprawozdań wykazała, że środki finansowe przekazane na zadania zostały rzetelnie rozliczone, a niewykorzystane kwoty zwrócono zgodnie z zawartymi porozumieniami. Sprawozdania zostały zatwierdzone przez LUW.

(akta kontroli tom II str. 90-251)

Urząd przeprowadzał kontrolę wykonywanych zadań zgodnie z postanowieniami porozumień zawartych na ich realizację. W odniesieniu do działań dotyczących organizacji i prowadzenia zakwaterowania (PN-VII.0520.6.2022) kontrola miała charakter bieżący, finansowy, polegający na weryfikacji codziennych raportów przekazywanych przez jst dla celów rozliczeniowych osobodni podlegających refundacji. Wgląd w bieżącą sytuację dawała również praca grupy Kwaterunek, która koordynowała całodobowo umieszczanie obywateli Ukrainy w miejscach zakwaterowania, a także kontakt z powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego. Kompleksowy przegląd wszystkich miejsc zbiorowego zakwaterowania przez upoważnionych przedstawicieli Wojewody miał miejsce w lutym i marcu 2023 r. W odniesieniu do zadań prowadzenia punktów recepcyjnych (PN-VII.0520.8.2022, PN-VII.0520.10.2022 i PN-VII.0520.11.2022) stałą kontrolę na miejscu wykonywali wyznaczeni dla każdego punktu pełnomocnicy Wojewody. W przypadku zadania polegającego na organizacji i prowadzeniu punktu medycznego (ZD-II.0520.6.2022.MK2), kontrola realizowana była w trybie roboczym. Pracownicy Wydziału Zdrowia Urzędu pełnili dyżury w punkcie recepcyjnym na Dworcu Głównym PKP w Lublinie, przy którym zlokalizowany był punkt medyczny i na bieżąco sprawdzali jego funkcjonowanie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji ww. zadań.

(akta kontroli tom II str. 308, 311-312)

Badanie 10 poleceń o numerach: PN-VII.0520.13.2022, PN-VII.0520.14.2022, PN-VII.0520.15.2022, PS-II.021.11.15.2022, ZD-II.06310.69.2022, ZD-II.06310.89.2022, ZK-II.644.363.2022, PN-VII.0520.8.2023, ZD-II.06310.52.2023, ZK-II.644.107.2023 wydanych na podstawie ustawy o pomocy wykazało, że zostały one wydane, zgodnie z wymogiem określonym w art. 12 ust. 11 powyższej ustawy, tj. w formie decyzji administracyjnej, w której określono m. in. zakres zadania, termin realizacji, zasady finansowania, pouczenie o możliwości odwołania się do właściwego ministra za pośrednictwem Wojewody. Niezwłocznie po wydaniu polecenia informowano o

²⁰ W Bełżycach, Bychawie, Hrubieszowie, Janowie Lubelskim, Lubartowie, Łukowie, Puławach, Tomaszowie Lubelskim.

tym fakcie właściwego ministra. Siedem z ww. poleceń zostało zmienionych przez Wojewodę, w tym sześć w zakresie okresu realizacji zadania i jedno - zasad wyliczania środków z FP przyznanych na działania związane z utworzeniem i prowadzeniem miejsc zakwaterowania. Wojewoda uchylił na wniosek Starosty Puławskiego jedno polecenie dotyczące organizacji pieczy zastępczej dzieciom będącym obywatelami Ukrainy, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na wyjazd wychowanków poza teren województwa uznano, że wydane polecenie stało się bezprzedmiotowe.

Nie wnoszono za pośrednictwem Wojewody odwołań do właściwego ministra w zakresie powyższych poleceń. Nie zostało także wstrzymane ich wykonanie w trybie art. 12 ust. 15 ustawy o pomocy.

(akta kontroli tom II str. 252-307, 309-319)

Przed wydaniem ww. poleceń odbywały się poświęcone temu tematowi spotkania Wojewody z zainteresowanymi podmiotami w formie wideokonferencji, w trakcie których uczestnicy byli informowani o planowanych działaniach i mieli możliwość zarówno wypowiedzenia się w trakcie samego spotkania, jak i wniesienia uwag na piśmie.

(akta kontroli tom II str. 309, 312-314)

2.6. Wojewoda zapewnił w województwie funkcjonowanie punktów zbiorowego zakwaterowania i całodziennego wyżywienia, punktów recepcyjnych, informacyjnych dla obywateli Ukrainy, a także transport do miejsc zakwaterowania. Podjęte działania a także liczba i umiejscowienie ww. punktów wynikały ze zdiagnozowanych potrzeb i były efektem współpracy Wojewody zarówno z jst, jak i z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami.

Zadanie zbiorowego zakwaterowania, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej na podstawie art. 12 ust. 16 ustawy o pomocy, realizowane było przez powiaty województwa lubelskiego oraz Samorząd Województwa Lubelskiego. Jst samodzielnie wybierały obiekty z uwzględnieniem warunków sanitarnych i przeciwpożarowych.

W województwie działało łącznie 10 punktów recepcyjnych, przy których funkcjonowały punkty medyczne, jedna filia punktu recepcyjnego oraz punkt wirtualny w LUW. Utworzono także osiem punktów informacyjnych, wśród których trzy świadczyły pomoc medyczną. Pełnomocnicy Wojewody wizytowali miejsca celem wytypowania, a następnie zorganizowania punktów recepcyjnych i informacyjnych. Podstawowym kryterium wyboru miejsca ich utworzenia była lokalizacja na przejściach granicznych, w ich pobliżu oraz w obszarach, w których koncentrował się ruch uchodźców. Warunkiem było także spełnienie w obiektach warunków sanitarnych i przeciwpożarowych związanych z pracą i przebywaniem w nich ludzi. Przeglądy w powyższych zakresach realizowane były przez Państwową Inspekcję Sanitarną i PSP. Wybór miejsc stałego zakwaterowania należał do jst, które wybierając lokalizację brały pod uwagę m.in. wielkość obiektu, kwestie organizacyjne i bytowe takie jak: możliwość wydzielenia stanowisk do udzielania informacji, obsługi kwaterowania, spożywania posiłków, czasowego odpoczynku. Istotne były również kwestie komunikacyjne, tj. łatwość odnalezienia punktu, dostępność parkingów, a także względy bezpieczeństwa i porządku publicznego. We współpracy z PSP weryfikowano możliwość podłączenia do obiektów agregatów prądotwórczych na wypadek wystąpienia problemów z zasilaniem z sieci.

Według stanu na²¹:

- 24 lutego 2022 r. działały cztery punkty recepcyjne z funkcją punktów medycznych i cztery miejsca zbiorowego zakwaterowania;

---

²¹ Dane prezentowane bez uwzględnienia punktu wirtualnego.

- 31 marca 2022 r. – 11 recepcyjnych, w tym 10 z funkcją punktów medycznych i osiem informacyjnych, w tym trzy medyczne oraz 465 miejsc zbiorowego zakwaterowania;
- 30 czerwca 2022 r. – pięć recepcyjnych, w tym cztery medyczne (przy czym do 25 maja 2022 r. funkcjonowały oprócz ww. cztery punkty recepcyjne z funkcją medycznych, które zostały zawieszony), osiem informacyjnych, w tym trzy medyczne oraz 424 miejsca zbiorowego zakwaterowania;
- 30 września 2022 r., 31 grudnia 2022 r. i 30 kwietnia 2023 r. – cztery recepcyjne świadczące także pomoc medyczną i osiem informacyjnych oraz odpowiednio: 284, 235 i 215 miejsc stałego zakwaterowania;

Punkty recepcyjne zlokalizowane były w:

- Pałacu Suchodolskich Gminnym Ośrodkiem Kultury i Turystyki w Dorohusku (dodatkowo punkt medyczny), zawieszony 25 maja 2022 r.;
- Przygranicznym Centrum Kultury i Rekreacji, w Dołhobyczowie (dodatkowo punkt medyczny), zawieszony 25 maja 2022 r.;
- Zespole Szkół w Horodle (dodatkowo punkt medyczny), zawieszony 25 maja 2022 r.;
- Szkole Podstawowej w Lubyczy Królewskiej (dodatkowo punkt medyczny), zawieszony 25 maja 2022 r.;
- Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Zamościu (dodatkowo punkt medyczny);
- Budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Mirczu (dodatkowo punkt medyczny),
- Hrubieszowskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Hrubieszowie (dodatkowo punkt medyczny);
- Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Tomaszowie Lubelskim (dodatkowo punkt medyczny);
- Zespole Szkół nr 4 w Hrubieszowie (dodatkowo punkt medyczny);
- Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Chełmie (dodatkowo punkt medyczny);
- Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Chełmie (filia punktu recepcyjnego).

Punkty informacyjne zorganizowano na Dworcu Głównym PKP w Lublinie, Dworcu Głównym PKP w Chełmie, Dworcu Głównym PKS w Lublinie, przy czym według stanu na 31 marca 2022 r. i 30 czerwca 2022 r. działały przy nich także punkty medyczne. Pozostałe punkty informacyjne mieściły się na Dworcu PKP w Hrubieszowie oraz na przejściach granicznych w: Dorohusku, Hrebennem, Dołhobyczowie i Zosinie.

Wszystkie punkty recepcyjne działały całodobowo.

System zarządzania zadaniem zakwaterowania oparty był na koncepcji ministerialnej polegającej na kierowaniu uchodźców z dwóch województw granicznych do pozostałych województw w kraju w podziale: z lubelskiego do siedmiu północnych i z podkarpackiego do siedmiu południowych. Relokacja wynikała również z potrzeby samych obywateli Ukrainy, którzy dążyli do dużych i znanych ośrodków miejskich posiadających dużą diasporę ukraińską jeszcze przed wybuchem konfliktu zbrojnego (Warszawa, Kraków, Wrocław) lub też stanowiła kolejny etap do emigracji do innych krajów Unii Europejskiej. Ponadto powodem wyjazdu z terenu województwa było także jego położenie, tj. zbyt blisko objętej wojną Ukrainy.

W województwie utrzymywano stałą nadwyżkę minimum tysiąca miejsc noclegowych wolnych w stosunku do liczby osób objętych zakwaterowaniem. Informacje na temat liczby osób przebywających w miejscach zbiorowego zakwaterowania w poszczególnych miesiącach LUW pozyskiwał z raportów otrzymywanych ze starostw powiatowych/urzędów miast z częstotliwością dobową, dwutygodniową i miesięczną. Według stanu na 31 marca 2022 r. w miejscach

zbiorowego zakwaterowania przebywało 8971 osób, na 31 grudnia 2022 r. – 4727 osób oraz na 30 kwietnia 2023 r. – 3768 osób. Stawki za pobyt były wyznaczane w poleceniach. Od 24 lutego do 9 marca 2022 r. funkcjonowała stawka 120 zł za osobodzień. Od 10 marca 2022 r. obowiązywały trzy stawki uzależnione od kategorii obiektu oraz dodatek z tytułu szczególnych potrzeb w zakresie zakwaterowania w wysokości 10 zł za osobodzień. Zastosowano podział na:

- kategorię I – dotyczącą obiektów masowych, takich jak hale sportowe, remizy, obiekty wystawiennicze, duże bursy, sale szkolne, które wyposażone zostały w łóżka polowe na wspólnych salach (od 10 do kilkuset), zbiorowe węzły sanitarne. Stawka wynosiła 50 zł za osobodzień;
- kategorię II – obejmującą obiekty własne jst o charakterze mieszkaniowym takie jak mieszkania komunalne, pokoje w obiektach własnych, domki mieszkalne, posiadające pojedyncze węzły sanitarne, zapewniające możliwość zakwaterowania kilku osób i większą prywatność. Stawka wynosiła 60 zł za osobodzień;
- kategorię III – dotyczącą obiektów komercyjnych takich jak hotele i tym podobne obiekty, wynajmowane na zasadach komercyjnych przez jst na potrzeby zapewnienia zakwaterowania. Stawka wynosiła 70 zł za osobodzień.

Dopłata z tytułu szczególnych potrzeb zakwaterowania stosowana była w związku z wyjątkowymi okolicznościami o charakterze zdrowotnym lub socjalnym, np. zakwaterowanie osób wymagających odizolowania z powodu choroby zakaźnej lub psychicznej, upośledzenia, wysokiego stopnia niepełnosprawności. Dopłata dotyczyła wszystkich kategorii i doliczana była do stawki podstawowej za osobodzień, dla pokrycia np. kosztów dezynfekcji, dodatkowego nadzoru ze strony pracowników jst. Całodzienne wyżywienie było prowadzone w ramach wydanych poleceń na realizację zadań z zakresu administracji rządowej – w odniesieniu do punktów recepcyjnych oraz miejsc zbiorowego zakwaterowania. Zadanie transportu, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy realizowane było przez PSP. Na stronie LUW ukazywały się informacje publikowane w języku polskim i ukraińskim o punktach zbiorowego zakwaterowania, punktach recepcyjnych i informacyjnych. Dane powyższe były na bieżąco aktualizowane.

(akta kontroli tom II str. 327-340, tom III str. 238-246)

2.7. Wojewoda opublikował dwa ogłoszenia i zaproszenie na powierzenie organizacjom pozarządowym, podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²², realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, którego celem było zapewnienie pomocy o charakterze socjalnym obywatelom Ukrainy. Od 2 kwietnia do 1 czerwca 2022 r. zawarto w tym zakresie łącznie dziewięć umów²³ z czterema organizacjami pozarządowymi. Analiza czterech umów²⁴ wykazała, że określono w nich m.in. zakres i sposób realizacji zadania, obowiązki sprawozdawcze, terminy rozliczenia i zwrotu środków, zasady kontroli zadania.

Badaniem objęto ogłoszenie zamieszczone w BIP LUW 30 marca 2022 r. Ujęto w nim opis zadania, polegającego w szczególności na zapewnieniu aprowizacji poprzez dostarczanie, w tym zakup i dystrybucję żywienia i napojów oraz podstawowych środków czystości i higieny osobistej, przekazywanych w formie

²² Dz. U. z 2023 r. poz. 571, dalej: udpp

²³ W wyniku pierwszego ogłoszenia zawarto cztery umowy, zaproszenia – jedną umowę, drugiego ogłoszenia – cztery umowy na kontynuację zadań prowadzonych w ramach umów zawartych w pierwszym i drugim ogłoszeniu.

²⁴ Umowa nr 1156 z 4 kwietnia 2022 r. zawarta z Caritas Archidiecezji Lubelskiej, umowa nr 1157 z 4 kwietnia 2022 r. zawarta z Lubelskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża, umowa nr 1155 z 2 kwietnia 2022 r. zawarta ze Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu, umowa 1209 z 12 kwietnia 2022 r. zawarta z Caritas Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej.

pakietów żywnościowych i higienicznych obywatelom Ukrainy przekraczającym granicę, z uwzględnieniem ich wieku i płci. Działania te prowadzono w/przy punktach informacyjnych zlokalizowanych w obrębie przejść granicznych w: Dorohusku, Hrebennem, Zosinie, Dołhobyczowie oraz Dworcu Głównym PKP w Lublinie, Dworcu Głównym PKP w Chełmie, Dworcu Głównym PKS w Lublinie, a także w MOP w Markuszowie.

Wysokość środków na realizację ww. zadania określono na łączną kwotę 7219 tys. zł, wskazano także ich wysokość z podziałem na poszczególne punkty informacyjne – od 176 tys. zł do 2488 tys. zł w zależności od lokalizacji. Ogłoszenie zawierało zasady przyznawania środków FP m.in.: określenie podmiotów, które mogły ubiegać się o powierzenie zadania, możliwości negocjacji z podmiotem celem doprecyzowania warunków i zakresu realizacji (w przypadku np. zaproponowania środków FP niższych od zaproponowanych w ofercie), tryb odstąpienia od umowy. Przedstawiono możliwe koszty kwalifikowalne, w tym merytoryczne związane bezpośrednio z celem realizowanego zadania publicznego np. zakup produktów żywnościowych, środków czystości i higieny osobistej, koszty niezbędnych dojazdów, a także koszty niekwalifikowalne. Wymagano złożenia oferty zawierającej informacje, o których mowa w art. 14 ust. 1 udpp. Szczegółowo opisano zasady składania ofert wskazując m.in. na obowiązek: komputerowego wypełnienia oferty na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań²⁵, wskazania nr rachunku bankowego podmiotu oraz danych osób uprawnionych do podpisania umowy na realizację zadania; opisanie zasobów kadrowych; przedłożenia zestawienia kosztów realizacji zadania (koszty rodzajowe wraz z rodzajem miary i kosztami jednostkowymi); dołączenia statutu podmiotu oraz aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego lub innego właściwego rejestru lub ewidencji potwierdzającego status prawny podmiotu uprawnionego, a także umocowanie osób reprezentujących. Podmiot ubiegający się o przyznanie środków z FP mógł złożyć tylko jedną ofertę na realizację jednego zadania. Przewidziano możliwość składania ofert wspólnych, złożonych przez dwa lub więcej uprawnione podmioty.

W ogłoszeniu zamieszczono informacje o terminach i miejscu składania ofert, a także o terminach i warunkach realizacji zadania.

(akta kontroli tom II str. 353-368, 384-395, 464-475, tom III str. 1-12, 99-110)

Zarządzeniem nr 82 Wojewody z 31 marca 2022 r. powołany został Zespół Opiniujący (dalej: Zespół) oferty złożone w związku z przyznaniem środków FP na zadanie, którego celem było zapewnienie pomocy o charakterze socjalnym obywatelom Ukrainy. Do zadań Zespołu (§ 2 ust. 2 pkt 2 ww. zarządzenia) należała m.in. analiza merytoryczna ofert, która obejmowała: kalkulację kosztów realizacji zadania pod względem spójności z opisem działań, a także ich adekwatności i celowości w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania; proponowaną jakość wykonania zadania, zakres i rodzaj działań; kwalifikację osób przy udziale których podmiot będzie realizował zadanie publiczne; planowany wkład rzeczowy i osobowy oferenta, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków; doświadczenie oferenta w realizacji podobnych zadań publicznych, wiarygodność, rzetelność i terminowość podmiotu oraz sposób rozliczania otrzymanych dotacji. W ramach prowadzonych prac Zespół sporządzał kartę oceny formalnej, która służyła weryfikacji spełnienia wymogów złożonej oferty. Z posiedzenia Zespołu sporządzany był protokół.

²⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 2057, dalej: rozporządzenie w sprawie wzorów ofert, umów i sprawozdań.

Na podstawie Ogłoszenia Wojewody z 30 marca 2022 r. przeprowadzono postępowanie obejmujące pięć działań w zakresie zapewnienia całodobowej aprowizacji w punktach informacyjnych działających w ww. lokalizacjach. Wpłynęło pięć ofert od pięciu podmiotów, po jednej na każde zadanie. Zawierały one informacje wymagane art. 14 ust. 1 udpp i zostały złożone w miejscu i czasie wskazanym w ogłoszeniu. Zespół dokonał oceny ofert zgodnie z kryteriami zawartymi w udpp, z uwzględnieniem zasady celowości i gospodarności realizacji zadań publicznych.

W przypadku oferty dotyczącej zadania realizowanego w punkcie informacyjnym na Dworcu PKP w Lublinie Zespół ocenił, że doprecyzowania wymagają niektóre warunki w niej określone m.in. kwestia wydawania produktów całodobowo, zakres zadań poszczególnych osób, koszt worków do wydawania produktów. Uznano również, że koszt bonów żywnościowych dla wolontariuszy jest nieproporcjonalnie wysoki w stosunku do innych podmiotów realizujących zadania w pozostałych punktach. Podmiot, który złożył powyższą ofertę odstąpił od realizacji zadania. W wyniku kolejnego postępowania²⁶ zadanie zostało powierzone innemu oferentowi. Nie wystąpiły przypadki odrzucenia ofert przez LUW.

W wyniku postępowania prowadzonego na podstawie ogłoszenia z 30 marca 2022 r. zawarto cztery umowy, spełniające wymogi art. 16 udpp i art. 151 ust. 2 ufp. Sporządzono je zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wzorów ofert, umów i sprawozdań. Umowy zawarte zostały niezwłocznie po podjęciu przez Wojewodę decyzji o dofinansowaniu zadania.

(akta kontroli tom II str. 369-395, 464-475, tom III str. 1-12, 99-110, 194-205)

Wojewoda przekazał środki na realizację zadań publicznych realizowanych na podstawie powyższych umów w terminach w nich określonych. Złożone sprawozdania z wykonania zadań spełniały wymogi rozporządzenia w sprawie wzorów ofert, umów i sprawozdań. Podlegały także weryfikacji m.in. pod względem zgodności danych w nich zawartych z przekazywanymi przez podmioty tygodniowymi raportami z przygotowanych i wydanych pakietów żywnościowych i higienicznych. Wszelkie rozbieżności związane z liczbą przekazanych pakietów, jak również z poniesionymi kosztami były wyjaśniane i korygowane. W sytuacjach, które tego wymagały, podmioty były wzywane do uzupełnienia sprawozdania o brakujące dane, skorygowania błędnych zapisów, a także do przedstawienia wymaganych dokumentów niezbędnych do przyjęcia i zatwierdzenia sprawozdania np. listy obecności osób pełniących dyżury, umów zawartych z wolontariuszami, dokumentacji zdjęciowej, oświadczenia o realizacji obowiązku informacyjnego i dokumentacji potwierdzającej jego spełnienie.

Badanie rozliczenia środków FP przeprowadzone na próbie 50 wydatków (w zakresie ww. czterech umów) wykazało, że środki finansowe przedstawione w sprawozdaniach zostały poniesione zgodnie z zawartymi umowami, tj. na zakup m.in. artykułów spożywczych, higienicznych, opakowań, paliwa oraz z przeznaczeniem na wynagrodzenia dla pracowników, koordynatorów, ubezpieczenie NNW, wyżywienie i zwrot kosztów dojazdu dla wolontariuszy.

(akta kontroli tom II str. 349, 386, 411, 455-466, 482, 539-542, 557-562, tom III str. 3, 28, 64-88, 101, 119, 167-175, 189-192)

Urząd sprawował stały nadzór i kontrolę nad realizacją zadań wynikających z umów poprzez m.in.:

- cotygodniową analizę raportów o ilości wydawanych pakietów żywnościowych i higienicznych w poszczególnych punktach. Dane te były weryfikowane okresowo m.in. w oparciu o informacje ze Straży Granicznej, dotyczące

---

²⁶ Zaproszenie z dnia 7 kwietnia 2022 r.

dobowych statystyk przekraczania granicy przez obywateli Ukrainy, czy też średniej ilości autokarów zatrzymujących się na dworcu autobusowym i liczby pasażerów na dworcach kolejowych. Pozwalało to na monitorowanie postępu realizacji zadania i ocenę wysokości przyznaných środków finansowych w odniesieniu do realnych potrzeb;

- bezpośredni monitoring dokonywany przez koordynatora do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, a także bieżącą wymianę informacji z pełnomocnikami punktów informacyjnych;
- weryfikację sposobu wydatkowania środków FP w trakcie i po zakończeniu zadania, w tym analizę wniosku o wypłatę kolejnej transzy środków, która uzależniona była, zgodnie z zawartymi umowami, od wykorzystania 70% przekazanej wcześniej kwoty. Informacje o wysokości wydatkowanych kwot były wykazywane szacunkowo w cotygodniowych raportach składanych przez organizacje pozarządowe, jak również w sprawozdaniach z realizacji wydatków z FP zbieranych na 15 i 30 dzień miesiąca.

Termin realizacji zadań był zgodny z postanowieniami umów/aneksów do umów. Sprawozdania końcowe przekazane zostały w ustalonych w umowach terminach. Rozliczenia zatwierdzono w okresie od pięciu do 21 dni od daty wpływu kompletu dokumentów (po korektach). W przypadku trzech z czterech podmiotów zwrot niewykorzystanych w całości kwot środków z FP nastąpił po terminie określonym w umowach/aneksach. Opóźnienie wyniosło od sześciu do 44 dni. Odsetki naliczono i egzekwowano w sytuacji, gdy ich wysokość przekraczała trzykrotność wartości opłaty pobieranej przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe²⁷, za traktowanie przesyłki listowej jako poleconej. Kontrola sprawozdań i analiza wydatków poniesionych na realizację zadań przeprowadzona przez Urząd, nie wykazała nieprawidłowości. Zadania wykonano zgodnie z zawartymi umowami i zakresem rzeczowym określonym w ofertach składanych przez podmioty. Weryfikacji wydatków dokonywano w oparciu o dołączone do sprawozdań zestawienia wydatków odnoszące się do zakresu rzeczowego.

(akta kontroli tom II str. 349-352, 427, 455-463, 495, 534-540, 547-556, tom III str. 74-98, 167-175, 207, 211-214, 249-253)

2.8. W badanej ww. próbie nie wystąpiły przypadki niezaakceptowania przez LUW sprawozdania z wykonania zadania publicznego z uwagi na stwierdzenie wykorzystania środków FP w części lub całości niezgodnie z przeznaczeniem albo pobrania ich w nadmiernej wysokości.

(akta kontroli tom II str. 459, 561, tom III str. 78, 171)

2.9. Zakładane w ww. badanych czterech umowach efekty rzeczowe zostały osiągnięte. Pomimo wydania w punkcie na Dworcu Głównym PKP w Chelmie mniejszej ilości pakietów żywnościowych (o 4000 szt.) i pakietów higienicznych w punktach granicznych w Zosinie i Dołhobyczowie (o 6772 szt.) oraz na Dworcu Głównym PKS w Lublinie i w MOP w Markuszowie (o 2777 szt.), niezbędna w tym zakresie pomoc obywatelom Ukrainy została udzielona. Rozdysponowanie mniejszej niż zakładano ilości pakietów miało związek z niższym zapotrzebowaniem. Prowadzone szacunki w zakresie ilości zestawów żywnościowych i higienicznych prowadzone były na podstawie przewidywanego ruchu uchodźców na przejściach granicznych, który w miarę upływu czasu się zmniejszał. Ponadto część osób otrzymywało wsparcie bezpośrednio po przekroczeniu granicy, dlatego punkty od niej oddalone wydawały jedynie produkty, o które obywatele Ukrainy prosili. W trzech punktach rozdano więcej niż zakładano pakietów żywnościowych, tj. w

²⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1640.

punkcie granicznym w Zosinie i Dołhobyczowie (o 4000 szt.), na Dworcu Głównym PKS w Lublinie i MOP w Markuszowie (o 21 777 szt.) oraz przejściu granicznym w Hrebennem (o 910 szt.). Objęcie pomocą większej niż planowano liczby obywateli Ukrainy było możliwe dzięki m.in. wydawaniu pakietów zgodnie z indywidualnym zapotrzebowaniem, a także dzięki wynegocjowaniu przez organizacje pozarządowe atrakcyjnych cen kupowanych produktów.

(akta kontroli tom II str. 450-463, 547-564, tom III str. 74-89, 167-176, 209)

Weryfikacja efektów rzeczowych finansowanych ze środków FP odbywała się zarówno na etapie realizacji zadania, jak i po jego zakończeniu w trakcie rozliczania na podstawie sprawozdań, do których dołączone były dokumenty potwierdzające osiągnięcie rezultatów. Sprawdzenie miało miejsce także podczas niezapowiedzianych wizyt w miejscach realizacji zadania, gdzie weryfikowana była jakość pakietów żywnościowych i higienicznych oraz sposób ich wydawania. Przeprowadzono także doraźne kontrole sprawdzające w zakresie całodobowej aprowizacji, co przewidziane zostało w zaproszeniu do składania ofert oraz postanowieniach umowy.

(akta kontroli tom II str. 211, 214)

2.10. W Urzędzie prowadzono działania o charakterze humanitarnym adresowane do obywateli Ukrainy. Zorganizowano system zbiórek pomocy rzeczowej poprzez utworzony w Lublinie na początku marca 2022 r. przez Wojewodę Wojewódzki Magazyn Darów (HUB). Powołany został także Pełnomocnik do spraw funkcjonowania HUB oraz wspierający jego działania koordynatorzy. Zadaniem ww. osób była organizacja i koordynacja pomocy humanitarnej, w szczególności organizacja pracy magazynu w sposób umożliwiający prawidłowe weryfikowanie awizacji przesyłek, zabezpieczenie procesów magazynowych, przechowywanie otrzymywanych darów, potwierdzanie terminów realizacji dostawy, przygotowanie i wysyłanie przekazanych rzeczy.

System zbiórek darów zorganizowany przez Wojewodę odbywał się dwuetapowo. W ramach pierwszego etapu zostały utworzone magazyny powiatowe (nadzorowane i prowadzone przez powiaty i miasta na prawach powiatu), które gromadziły pomoc rzeczową pozyskaną od darczyńców, następnie w ramach drugiego etapu, zgromadzone towary przekazywano do HUB w Lublinie.

Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono informacje o utworzonych magazynach na wszystkich szczeblach administracji wraz z danymi kontaktowymi osób nadzorujących ich funkcjonowanie. Do wybranych firm z terenu województwa kierowano informacje mailowe, w których zwracano się z zapytaniem o możliwości pozyskania pomocy rzeczowej. Przyjmowane dary w magazynie w Lublinie segregowano, selekcionowano i pakowano w ściśle określony sposób. Dystrybucja z HUB w Lublinie odbywała się za pośrednictwem RARS zgodnie z otrzymaną od niej instrukcją, która szczegółowo określała sposób paletowania, pakowania i opisywania asortymentu według jego kategorii (np. art. spożywcze, woda, chemia itp.) oraz awizowania celem dostarczenia transportem kołowym do wskazanej Składnicy RARS.

Za pośrednictwem HUB przekazywano m.in.: żywność, koce, śpiwory, karimaty, materace, pościel, kołdry, poduszki, ubrania, obuwie, pieluchy, karmę dla zwierząt, środki higieniczne, środki czystości, wodę mineralną, akcesoria dziecięce, akcesoria kuchenne, świece. Nie przekazywano sprzętu, pojazdów oraz artykułów o charakterze medycznym.

Pomoc pozyskiwana przez Wojewodę trafiała na Ukrainę (za pośrednictwem RARS), jak również do obywateli Ukrainy przebywających w punktach pobytowych i recepcyjnych na terenie całego województwa. W ramach powyższych działań do

punktów zakwaterowania dla obywateli Ukrainy, prowadzonych przez jst, trafiło ponad 25 tys. podstawowych artykułów pomocowych.

(akta kontroli tom II str. 309, 319-321)

2.11. W ramach działalności w zakresie informacji społecznej Wojewoda był organizatorem licznych konferencji prasowych poświęconych m.in. pomocy obywatelom Ukrainy. Od 24 lutego 2022 r. odbył szereg spotkań i wideokonferencji z wieloma delegacjami i podmiotami zaangażowanymi w pomoc ww. osobom, w tym z Konsulem Ukrainy. Zostały one opisane w punkcie 1.3. wystąpienia pokontrolnego.

Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono materiały informacyjne²⁸ zarówno dla obywateli ukraińskich, jak i polskich. Usystematyzowano je według następujących grup: punkty recepcyjne, punkty informacyjne, infolinia, pomoc humanitarna w Polsce, pomoc humanitarna na Ukrainie, pomoc finansowa, zbiórki leków, przekraczanie granicy, pobyt w Polsce, pomoc medyczna, pomoc psychologiczna, pomoc prawna, świadczenia społeczne, wsparcie dla osób głuchych, szczepienia, praca, nauka i studia, bezpłatny transport, opieka nad zwierzętami, materiały graficzne (wersje elektroniczne ulotek). W ramach prowadzonych punktów informacyjnych oraz recepcyjnych prowadzono dystrybucję materiałów skierowanych przede wszystkim do obywateli Ukrainy. Dyrektor Biura Organizacji, Kadr i Budżetu Urzędu (dalej: BOKiBU) wyjaśnił, że działania te były skuteczne, czego potwierdzeniem była dobra orientacja wśród obywateli Ukrainy o przysługujących im prawach, dostępnych formach pomocy, miejscach i numerach telefonów, pod którymi mogli się o nią zwrócić. W zakresie zakwaterowania zbiorowego działalność informacyjna odbywała się za pośrednictwem koordynatorów wyznaczonych przez jst, których zobowiązano do przeprowadzania bezpośrednich spotkań i akcji informacyjnej na temat wprowadzonych zmian, w związku z nowelizacją ustawy o pomocy od 1 marca 2023 r., ustalającą częściową odpłatność za pobyt w miejscach zakwaterowania zbiorowego.

Wydatki poniesione przez LUW na działania informacyjne, tj. wydruk ulotek, banerów informacyjnych, stojaków wyniosły 127,5 tys. zł.

(akta kontroli tom II str. 309, 321-323)

2.12. Rozpoznanie problemów w społecznościach obywateli Ukrainy Wojewoda dokonywał przy pomocy organów administracji zespolonej. Informacje w tym zakresie przekazywane były m.in. w toku bieżących czynności zapewnienia porządku i bezpieczeństwa prowadzonych przez Policję. Według wyjaśnienia Dyrektora BOKiBU informacje te dotyczyły występowania poczucia zagrożenia i prewencji przed takimi zjawiskami kryminalnymi jak handel żywym towarem lub organami. Policja przekazywała dane o zdarzeniach kryminalnych w ramach comiesięcznych raportów, które sporządzano ze szczegółowością określającą kwalifikację prawną każdego zdarzenia, obywatelstwo uczestników, wskazanie podjętych działań, a także zdarzenia mające charakter konfliktów na tle narodowościowym. Informacje dotyczące problemów były również przekazywane przez PSP w związku z realizowanym zadaniem transportu do punktów recepcyjnych i dotyczyły obaw przed umieszczeniem w miejscach zbiorowego zakwaterowania nieznanymi obywatelom Ukrainy, zlokalizowanych poza największymi ośrodkami miejskimi ze stosunkowo dużą liczbą ludności ukraińskiej (Warszawa, Kraków, Wrocław i Poznań). Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Lublinie w ramach prowadzonych działań przekazywał informacje dotyczące

²⁸ <https://arc.lublin.uw.gov.pl/pomagamUkrainie> (strona archiwalna), <https://www.gov.pl/web/uw-lubelski/pomoc-ukrainie>.

problemów z utrzymaniem i zachowaniem w zdrowiu zwierząt należących do obywateli Ukrainy.

(akta kontroli tom II str. 309, 323-324)

Działania integracyjne obejmujące obywateli Ukrainy były jednym z głównych zagadnień, którymi zajmowała się LGK dla organizacji pozarządowych. W ramach jej działań, w związku z potrzebą aktywizacji zawodowej obywateli Ukrainy, powstała podgrupa do spraw wyłączenia społecznego, koordynowana przez UNHCR i LUW. W spotkaniach tej grupy uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji rynku pracy oraz samorządów przygranicznych. Zorganizowano targi pracy w Lublinie, zaplanowano także giełdę pracy w Chełmie oraz spotkanie temu poświęcone we Włodawie i Lublinie. Celem powyższego przedsięwzięcia było zwiększenie aktywności na rynku pracy oraz identyfikacja najważniejszych problemów związanych z usamodzielnieniem obywateli Ukrainy.

Z okazji Światowego Dnia Uchodźcy, Wojewoda wspólnie z Biurem UNHCR i Kuratorium Oświaty w Lublinie zorganizował konkurs pt. „Razem i blisko siebie”, który skierowany był do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Celem było ukazanie działań, jakie podejmowane były przez społeczność szkolną na rzecz uczniów, którzy w wyniku konfliktu w Ukrainie trafili do szkół w Polsce.

W czerwcu 2023 r. w LUW odbyła się debata z udziałem obywateli Ukrainy, którzy zaprezentowali swoje doświadczenia związane z uchodźctwem. Odbyła się także wystawa portretów uchodźców. Spotkanie było wspólną inicjatywą Wojewody oraz Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Lublinie.

(akta kontroli tom II str. 30-37, 310, 325)

2.13. Wojewoda obsługiwał środki FP biorąc pod uwagę wytyczne przekazane przez jego poszczególnych dysponentów. Opracował plany finansowe wyodrębnionych rachunków dla środków z FP w ramach poszczególnych dysponentów (zadań), zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy o pomocy, w podziale na jednostki otrzymujące środki finansowe. Plany aktualizowano w wyniku analizy wykorzystania środków na poszczególne zadania i potrzeb zgłaszanych przez jednostki, w drodze przesunięć między jednostkami w ramach środków przyznanych na realizację poszczególnych zadań przez dysponentów FP. W przypadku konieczności zmiany kwot ustalonych przez MSWiA na poszczególne zadania, Wojewoda przekazywał dysponentowi FP stosowny wniosek wraz z uzasadnieniem.

(akta kontroli tom III str. 282-283, 316-338, 383-407)

Urząd kalkulował kwoty środków do planu finansowego FP niezbędne do sfinansowania przyszłych zadań na rzecz obywateli Ukrainy m.in. na podstawie informacji złożonych przez jst w zakresie zakwaterowania i wyżywienia. Analizowano dane biorąc pod uwagę dotychczasowe wydatki, przewidywane wykorzystanie środków w kolejnych miesiącach z uwzględnieniem liczby obywateli Ukrainy, którym zapewniono ww. wsparcie w okresach poprzednich oraz prognozy na kolejne miesiące, a także średni czas wypłaty świadczenia. Dokonując szacunków brano pod uwagę także zmiany przepisów dotyczących zasad przyznawania świadczeń, np. wydłużenia okresu jego wypłaty. Kalkulacja kosztów dotyczących utrzymania najmowanych pomieszczeń na potrzeby punktów informacyjnych odbywała się na podstawie zapotrzebowań przedstawianych m.in. przez koordynatorów z punktów utworzonych na przejściach granicznych, a także na podstawie podpisanych porozumień na utrzymanie czystości i korzystania z toalet punktów informacyjnych na Dworcu Głównym PKP w Lublinie. W zakresie wypłaty stypendiów i zasiłków szkolnych na poszczególne okresy dla uczniów z Ukrainy, Kuratorium Oświaty zbierało informacje o potrzebach gmin na zabezpieczenie powyższych wypłat. Następnie po uzgodnieniu z LUW dokonywana była weryfikacja zapotrzebowania złożonego przez samorządy. Szacunkowe koszty funkcjonowania

punktów medycznych pozyskiwano od podmiotów leczniczych, które realizowały zadania. W 2023 r. kwotę potrzebnych środków na funkcjonowanie punktów medycznych oszacowano na podstawie analizy rozliczeń realizacji poszczególnych zadań w 2022 r. oraz ilości aktywnych zadań na 1 stycznia 2023 r. W zakresie transportu medycznego koszty skalkulowano na podstawie uśrednionego kosztu jednostkowego przewozu realizowanego w roku poprzednim, a w przypadku zapewnienia produktów leczniczych i wyrobów medycznych – na podstawie uśrednionych kosztów przez jst w 2022 r.

(akta kontroli tom III str. 211-212, 217, 221-222, 228, 235-237)

Na podstawie analizy trzech zmian planu z 16 zatwierdzonych przez dysponenta MSWiA w 2022 r. ustalono, że zmian tych dokonano na wnioski Wojewody. Wynikały one z analizy wykorzystania środków i zapotrzebowań zgłaszanych przez jednostki i miały na celu zabezpieczenie pełnej realizacji zadań finansowanych z FP.

(akta kontroli tom III str. 315-338)

Analiza przekazanych przez Wojewodę wniosków o pozyskanie środków finansowych z FP (zapotrzebowań) oraz zasilenie rachunku bankowego w kwietniu 2022 r. i lutym 2023 r.²⁹ wykazała, że wnioski składano na drukach i w terminach określonych przez MSWiA. W kwietniu przekazano jeden wniosek o zasilenie oraz korekty wniosków złożonych w poprzednich okresach, w związku z dokonaniem zmian w podziale przyznanych i przekazanych środków. W lutym złożono cztery wnioski o zasilenie, w tym jeden dodatkowy. W odniesieniu do środków przekazywanych przez MSWiA, MRiPS, KPRM i MEiN zasilających rachunek LUW z przeznaczeniem na realizację zadań FP nie zaistniała sytuacja, w której Urząd nie otrzymałby zapotrzebowanych środków.

(akta kontroli tom III str. 282-283)

W 2022 r. z FP przekazano³⁰ jst i innym jednostkom 308 601,1 tys. zł, co stanowiło 81% zgłoszonego zapotrzebowania, a od stycznia do kwietnia 2023 r. – 50 356,9 tys. zł (79,7%). Najwyższe kwoty zapotrzebowania zostały zgłoszone na marzec i kwiecień 2022 r. (63 880,7 tys. zł i 67 139,9 tys. zł), najniższe – na luty i kwiecień 2023 r. (14 033,1 tys. zł, 14 445,4 tys. zł). Najwyższe kwoty przekazano do jednostek w kwietniu i czerwcu 2022 r. (57 222,8 tys. zł i 47 807,4 tys. zł), najniższe – w styczniu i kwietniu 2023 r. (10 215,9 tys. zł i 10 294,6 tys. zł).

Zgodnie z wyjaśnieniami Zastępcy Dyrektora Wydziału Finansów i Certyfikacji (dalej: WFiC) kwoty zasileń ustalano na podstawie zapotrzebowań zgłoszonych przez jednostki po ich weryfikacji z uwzględnieniem wykorzystanych środków. Występujące przypadki przekazania środków w kwocie wyższej niż wnioskowana miały charakter sporadyczny i wynikały z pomyłek samorządów przy składaniu wniosku oraz gdy w sytuacji prawidłowej realizacji zadania niezbędne było przekazanie środków w wyższej kwocie. Przypadki przekazania środków w kwocie niższej były korygowane w kolejnych miesiącach - przekazywane środki w następnych miesiącach uwzględniały nadwyżkę lub niedobór środków.

Analiza kwot zapotrzebowań zgłoszonych przez trzy wybrane jst i środków przekazanych do tych jednostek wykazała, że na realizację zadań przez:

- Miasto Lublin przekazano w 2022 r. 37 970,9 tys. zł (67,9% zapotrzebowanych kwot), w 2023 r. (do 30 kwietnia) 6492,3 tys. zł (92,9%). Przekazane w poszczególnych miesiącach kwoty stanowiły od 4,1% wartości zapotrzebowania w maju 2022 r. do 110,9% wartości zapotrzebowania w listopadzie;

²⁹ Nie przekazywano zapotrzebowań na wrzesień 2022 r. i wniosków o zasilenie w tym miesiącu, zgodnie z pismem MSWiA znak: DB-B-311-24-24/2022(1) z dnia 18 lipca 2023 r.

³⁰ Z uwzględnieniem zwrotów dokonanych przez jednostki.

- Miasto Chełm przekazano w 2022 r. 6990,6 tys. zł (61,4% zapotrzebowania), w 2023 r. (do 30 kwietnia) – 1173,7 tys. zł (87,7%). Przekazane w poszczególnych miesiącach kwoty stanowiły od 19,6% w marcu 2022 r. do 158,3% w grudniu;
- Miasto Hrubieszów przekazano w 2022 r. 4355,1 tys. zł (94,2% zapotrzebowania), w 2023 r. (do 30 kwietnia) 931,4 tys. zł (78,5%). Przekazane w poszczególnych miesiącach kwoty stanowiły od 11%³¹ w sierpniu 2022 r. do 497,4% w czerwcu 2022 r.

Zastępca Dyrektora WFiC wyjaśniła, że przekazanie do jednostek środków finansowych w kwocie niższej od zapotrzebowania wynikało głównie z niewykorzystania środków w poprzednich miesiącach.

(akta kontroli tom III str. 249-256, 341-362)

Wojewoda monitorował wykorzystanie środków FP m.in. poprzez pozyskiwanie danych z Centralnej Aplikacji Statystycznej na temat realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej. Pozyskiwano dane z jst i innych jednostek dotyczące m.in. wykorzystania środków finansowych, stosowano sprawozdania i raporty umożliwiające analizowanie poziomu ich wykorzystania. Bieżący nadzór prowadzony był także na podstawie dziennych raportów otrzymywanych z jst, np. w zakresie utworzenia i prowadzenia miejsc zakwaterowania oraz rozliczeń wykorzystania środków składanych przez jst. Utrzymywano stały kontakt z jednostkami i podmiotami np. leczniczymi realizującymi poszczególne zadania, co pozwalało na monitorowanie ilości świadczeń opieki zdrowotnej udzielanej w punktach medycznych i na przejściach granicznych. Analiza powyższych danych była podstawą do ewentualnego ograniczenia funkcjonowania poszczególnych zadań lub do ich czasowego zawieszenia oraz pozwalała na racjonalne wydatkowanie środków FP.

WFiC przeprowadzał codzienne analizy wyciągów bankowych pod względem stanu na rachunku Wojewody środków z FP przekazanych przez poszczególnych dysponentów oraz środków przekazanych do jednostek realizujących zadania. Na tej podstawie sporządzano codzienne raporty do MSWiA przekazywane od 29 marca 2022 r. do 30 grudnia 2022 r. Od 13 lipca 2022 r. informacja dzienna obejmowała również kwoty środków FP z MEiN, a od 29 grudnia 2022 r. także z KPRM. Na potrzeby Wojewody sporządzano informacje³² obejmujące kwotę środków przekazanych przez Wojewodę w podziale na poszczególne zadania oraz wysokość środków pozostałych na rachunku FP po każdym ich uruchomieniu. Przeprowadzano także cotygodniowe analizy środków finansowych z FP. Na podstawie powyższych ustaleń od 28 marca 2022 r. do 18 lipca 2022 r. sporządzano tygodniowe raporty do MSWiA obejmujące informacje o kwotach otrzymanych z ministerstwa ogółem i przekazanych przez LUW.

Na podstawie art. 14 ustawy o pomocy, dotyczącego obowiązku sprawozdawczego z wykorzystania środków FP oraz w związku z pismem MSWiA z 25 marca 2022 r.³³, przekazywano do MSWiA informacje na temat wykorzystania środków FP przez jst, LUW w Lublinie oraz organizacje pożytku publicznego, według stanu na ostatni dzień każdego miesiąca.

(akta kontroli tom III str. 211, 216-220, 223-228, 231-235)

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. na rachunkach bankowych Wojewody pozostały niewykorzystane środki z FP w wysokości 776,2 tys. zł, o których poinformowano dysponentów w terminie określonym w art. 14 ust. 16 ustawy o pomocy. Zwrotu

³¹ Bez uwzględnienia zwrotów (kwota zwrotów w sierpniu 2022 r. przekroczyła kwotę zasileń).

³² W okresie od 28 marca 2022 r. do 30 grudnia 2022 r.

³³ Znak: DB-B-311-24-4/2022

środków na rachunki bankowe dysponentów dokonano 13 stycznia 2023 r. W tytule przelewów wskazano nazwę zadania, którego dotyczył zwrot oraz klasyfikację budżetową. Niewykorzystane odsetki bankowe zwrócono 13 stycznia 2023 r. Ponadto 13 stycznia 2023 r. na rachunki bankowe właściwych dysponentów przekazano środki finansowe zwrócone przez jst i inne jednostki od 1 do 13 stycznia (9041,8 tys. zł).

(akta kontroli tom III str. 284-312)

Kwota zwrotu środków przez jst i inne jednostki na rachunek FP prowadzony przez Wojewodę wyniosła ogółem 2636,4 tys. zł w 2022 r. i 9082 tys. zł od stycznia do maja 2023 r. (w tym 9041,8 tys. zł dotyczyło zwrotów z 2022 r. dokonanych w styczniu 2023 r. i stanowiło 99,6% wszystkich zwrotów w 2023 r.). Pozostałą kwotę w wysokości 23,4 tys. zł zwrócono z tytułu nienależnie przyznanej pomocy. Najwyższe zwroty w 2022 r. dotyczyły zadania w zakresie zapewnienia zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego, w tym kosztów związanych z utrzymaniem i obsługą punktów recepcyjnych oraz punktów medycznych działających przy punktach recepcyjnych i wyniosły 1071,1 tys. zł, natomiast w 2023 r.³⁴ świadczeń rodzinnych – 7,7 tys. zł.

(akta kontroli tom III str. 313-314)

Wojewoda monitorował dokonywanie zwrotów środków przez jst poprzez weryfikację i analizę sprawozdań oraz pozyskiwanie dodatkowych danych o kwocie środków podlegających zwrotowi do 10 stycznia 2023 r. Dodatkowo w przypadku stwierdzenia wykazania przez jst środków niewydatkowanych (pozostałych na rachunku), jednostki te były informowane telefonicznie o konieczności dokonania zwrotu. Według stanu na dzień kontroli w księgach rachunkowych LUW nie wystąpiły należności z tego tytułu.

Jednostki samorządu terytorialnego dokonywały zwrotów środków FP z tytułu korekt planów finansowych, nadmiaru środków, niewykorzystanych środków, nienależnie pobranych świadczeń lub pobranych w nadmiernej wysokości przez osoby fizyczne. W zakresie zwrotów środków z tytułu korekt planów finansowych oraz nadmiaru środków, Wojewoda dokonywał wznowienia zwrotu i środki rozdysponowane były na realizację zadań w ramach FP, tj. tworzony był „nowy” plan dla jednostek realizujących zadania. W przypadku pozostałych zwrotów środki finansowe przekazywane były na rachunek bankowy dysponenta, tj. MSWiA, MRiPS, KPRM, MEiN.

(akta kontroli tom III str. 211-212, 221, 249-253)

Analiza sprawozdań z realizacji wydatków z FP przesyłanych do MSWiA wykazała, że były one sporządzane narastająco, zgodnie ze wzorem określonym przez dysponenta środków i przekazywane z wymaganą częstotliwością. Analiza sprawozdań na koniec czerwca i grudnia 2022 r. oraz marca 2023 r. wykazała, że wykazane w nich dane o zasileniach otrzymanych z MSWiA³⁵ i wydatkach poniesionych w LUW były zgodne z ewidencją księgową. Informację o wysokości niewykorzystanych środków z FP, według stanu na koniec każdego kwartału przekazywano do MSWiA w terminie określonym w art. 14 ust. 16 i 17 ustawy o pomocy.

Wojewoda złożył korekty sprawozdań z wykorzystania środków z FP od 24 lutego do 30 czerwca 2022 r. i do 31 grudnia 2022 r. w zakresie środków MSWiA (14 lipca 2022 r. i 6 lutego 2023 r.).

³⁴ Dotyczące tylko tego roku.

³⁵ Wzór sprawozdania za okres od 24 lutego do 30 czerwca 2022 r. nie przewidywał wykazania danych o zasileniach.

Korekty zostały sporządzone w oparciu o skorygowane sprawozdania jednostek i wynikały z błędnego wykazania wydatków w pierwotnych sprawozdaniach. Ponadto w wersji pierwotnej sprawozdania, przekazanej do MSWiA 25 stycznia 2023 r., w kolumnie dotyczącej wykonania wydatków omyłkowo zagregowano również kwotę odsetek bankowych wydatkowanych na realizację zadania, co skorygowano w zestawieniu, przesłanym do MSWiA 6 lutego 2023 r.

(akta kontroli tom III str. 247-254, 363-405)

2.14. Wojewoda posiadał wiedzę na temat osiągniętych efektów zadań realizowanych przez jst i inne podmioty, które otrzymały środki z FP. Monitorowanie udzielonej pomocy wraz z liczbą osób, którym jej udzielono w zakresie np. zakwaterowania zbiorowego polegało na codziennym raportowaniu przez jst danych dotyczących zapewnienia obywatelom Ukrainy tego rodzaju wsparcia. Na tej podstawie sporządzano zestawienia dwutygodniowe, stanowiące podstawę do tworzenia planów finansowych. Urząd w każdą środę przysyłał do MSWiA informację dotyczącą liczby osób korzystających z zakwaterowania zbiorowego. Ponadto w lutym i marcu 2023 r. pracownicy LUW dokonali przeglądu 169 miejsc zakwaterowania we wszystkich powiatach województwa pod kątem warunków pobytu oraz struktury demograficznej. Od marca 2023 r., wraz z wejściem w życie częściowej odpłatności za pobyt, codzienne raporty uwzględniały także rozróżnienie na osoby zwolnione z partycypacji w kosztach zakwaterowania zbiorowego oraz osoby uiszczające opłatę za pobyt. Na polecenie MSWiA za marzec i maj 2023 r. przekazano raporty zawierające szczegółową analizę zbiorowego zakwaterowania pod względem odpłatności i rodzajów zwolnień z odpłatności oraz struktury wiekowej i płci osób zakwaterowanych.

Działalność punktów recepcyjnych, w szczególności pod kątem liczby osób, którym udzielono pomocy była codziennie monitorowana przez dyżurnych Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (telefonicznie). W każdą środę raporty w powyższym zakresie przysyłano do MSWiA. Bezpośredni wgląd w funkcjonowanie punktów recepcyjnych prowadzili również pełnomocnicy Wojewody ustanowieni dla każdego z punktów.

Stan realizacji zadania wynikającego z art. 13 ustawy o pomocy był raportowany w cyklu dwutygodniowym i przekazywany wraz z liczbą wniosków złożonych o powyższe świadczenie do MSWiA.

W zakresie zadań związanych z opieką medyczną, w cyklu miesięcznym zbierano od podmiotów leczniczych – realizatorów poszczególnych zadań, informacje o ilości świadczeń opieki zdrowotnej udzielonej w punktach medycznych/na przejściach granicznych. Dane te stanowiły podstawę do wydania przez Wojewodę poleceń w zakresie wydłużenia realizacji poszczególnych zadań, zmiany trybu funkcjonowania poszczególnych punktów z 24 godzinnych na 12 godzinne lub zawieszenia realizacji zadania. Z uwagi na uruchamianie przez LUW transportów medycznych do miejsc opieki medycznej lub pośrednich, w których realizowany był dalszy transport do punktu docelowego, w którym taka pomoc miała być świadczona, Urząd posiadał bieżącą wiedzę w tym zakresie. Płatności za transport następowały po jego zrealizowaniu i przedłożeniu stosownej dokumentacji rozliczeniowej. Stała współpraca z realizatorami zadania pozwalała na pozyskiwanie aktualnej wiedzy o przebiegu transportu. W zakresie zapewnienia produktów leczniczych i wyrobów medycznych monitorowano ilość wydanych produktów i wyrobów oraz ilość osób, którym były one przekazywane, na podstawie składanych przez jst zestawień kosztów poniesionych na ten cel. Realizatorzy zadania otrzymywali środki w formie refundacji, co było optymalne z uwagi na fakt przekazywania środków do jednostek, które faktycznie zadanie realizowały oraz w wysokości adekwatnej do poniesionych i zweryfikowanych kosztów.

Stosowanie powyższych instrumentów zapewniało niezbędną wiedzę co do efektów działań osiąganych przez podmioty otrzymujące środki z FP i pozwalało na szczegółowe określenie liczby osób, którym udzielono różnego rodzaju pomocy.

(akta kontroli tom III str. 408-409, 417-418)

2.15. Zasady ewidencji operacji gospodarczych i zakładowy plan kont w LUW zostały wprowadzone zarządzeniem Wojewody nr 398 z 29 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Polityki rachunkowości w zakresie budżetu Wojewody oraz środków z innych źródeł (ze zm.). Środki z FP ewidencjonowano na kontach syntetycznych bilansowych (139 – Inne rachunki bankowe i 240 – Pozostałe rozrachunki) i pozabilansowych (924 Rozliczenie wykorzystania środków z funduszy celowych oraz środków z innych źródeł” i Ma 991 – „Plan wydatków środków z pozostałych źródeł) z odpowiednim wyróżnikiem, do których prowadzono analitykę m.in. według podziałek klasyfikacji budżetowej, beneficjenta, finansowanych zadań. Przyjęty w LUW plan kont pozwalał na sporządzenie sprawozdań w szczególności według finansowanych zadań (dysponentów) i jednostek.

Badanie prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych dotyczących środków z FP, przeprowadzono na próbie zapisów dotyczących przekazania jst środków na realizację wybranych zadań³⁶, w czerwcu 2022 r. i styczniu 2023 r. Stwierdzono, że zdarzenia gospodarcze ewidencjonowano zgodnie z ww. Polityką rachunkowości, tj. na kontach syntetycznych, określonych w zał. nr 1 do ww. zarządzenia, z wyróżnikiem „16”. W każdym analizowanym przypadku operacja gospodarcza polegała na przekazaniu środków do jednostki i została zaewidencjonowana zgodnie z ww. Polityką rachunkowości oraz zgodnie z jej treścią ekonomiczną.

(akta kontroli tom III str. 495-501)

2.16. Udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy było stale monitorowane przez służby Wojewody przy pomocy narzędzi sprawozdawczych, z częstotliwością od codziennej przez tygodniową, dwutygodniową, a także obejmującą dłuższe okresy, np. miesięczne. Umożliwiała to szczegółowy, bieżący wgląd w realizację pomocy obywatelom Ukrainy w województwie oraz pozwalało na przekazywanie w trakcie wideokonferencji rządowych informacji członkom Rady Ministrów. Na żądanie ww. osób, informacje przekazywane były także w formie elektronicznej. W cyklu codziennym od początku konfliktu zbierane były dane dotyczące ruchu na przejściach granicznych (z uwzględnieniem liczby osób odprawianych w ramach ewakuacji), liczby osób przebywających w miejscach stałego zakwaterowania oraz liczby osób, którym udzielono pomocy w punktach recepcyjnych i informacyjnych. Tygodniowe informacje obejmowały liczbę nadanych numerów PESEL UKR. Z tą częstotliwością przekazywano także do MSWiA raporty o liczbie miejsc i obłożeniu w obiektach zakwaterowania zbiorowego, a także o liczbie osób, którym udzielona została pomoc w punktach recepcyjnych. W cyklu dwutygodniowym opracowywana była informacja dotycząca liczby wniosków o świadczenie z art. 13 ustawy o pomocy. Dane na temat udzielonej pomocy pozyskiwane były również w trakcie wizyt roboczych Wojewody w miejscach jej udzielania, tj. na przejściach granicznych, punktach recepcyjnych i informacyjnych, w HUB. Powyższe informacje były analizowane i wykorzystywane do koordynacji i planowania działań np. do uruchamiania, likwidacji lub zawieszenia punktów recepcyjnych, medycznych i informacyjnych, dostosowywania godzin pracy i obsady kadrowej w miejscach udzielania pomocy, a także w odniesieniu do zaangażowania pracowników LUW w poszczególne działania. Prowadzone analizy były także podstawą do zaleceń dla jst w zakresie miejsc stałego zakwaterowania. Gromadzone informacje i wnioski z

³⁶ Tj. prowadzenie punktów medycznych, nadanie nr PESEL, wypłata jednorazowych świadczeń 300 zł na osobę oraz 2% koszty obsługi.

analiz były przedmiotem comiesięcznych prac LGK dla organizacji pożytku publicznego, z udziałem UNHCR.

(akta kontroli tom III str. 408-411)

2.17. Podmioty realizujące zadania na rzecz obywateli Ukrainy zgłaszały do Wojewody problemy pojawiające się w związku ze stosowaniem przepisów ustawy o pomocy oraz brakiem środków finansowych na realizację zadań. W przypadku wniosków o zwiększenie środków finansowych z FP analizowano wykorzystanie środków przekazanych w poprzednich miesiącach, skalę realizowanych zadań i w miarę posiadanych środków dokonywano stosownych zmian w planach finansowych jednostek. Uwagi, które wynikały z własnych analiz oraz doświadczeń, a także sygnałów otrzymywanych z jst, były przekazywane w ramach procesu legislacyjnego oraz opiniowania projektów aktów prawa do MSWiA. W tym trybie skierowano m.in. uwagi dotyczące projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania i przedłużenia jego wypłaty; propozycji zmian do ustawy o pomocy oraz aktów wykonawczych do tej ustawy oraz innych ustaw.

Wojewoda wskazał, że największą grupę wątpliwości stanowiły zagadnienia finansowe i dotyczyły głównie kwestii nieuregulowanych w ustawie o pomocy, m.in. możliwych do sfinansowania ze środków z FP wydatków rzeczowych i osobowych na realizację zadania polegającego na utworzeniu i prowadzeniu miejsc zakwaterowania. Każde zagadnienie było indywidualnie rozpatrywane pod kątem, czy dany wydatek jest zasadny i celowy. Udzielając odpowiedzi wskazywano także na konieczność stosowania zasady finansów publicznych określonej w art. 44 upf. Problemy zgłaszane przez samorządy nieuregulowane w obowiązujących przepisach, których rozwiązanie wykraczało poza kompetencje Wojewody, kierowane były do stosownych organów np. do MSWiA, MF, Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie. Najważniejsze z nich dotyczyły: ustalenia sposobu postępowania z odsetkami od środków FP zgromadzonych na rachunkach bankowych jst; ustalenia możliwości finansowania ze środków FP wydatków na przywrócenie obiektów/infrastruktury do stanu pierwotnego; ustalenia w zakresie charakteru wpłacanych przez obywateli Ukrainy kwot partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia oraz sposobu postępowania z tymi wpłatami.

(akta kontroli tom III str. 408-417, 421-494)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności LUW w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania LUW w zbadanym obszarze. W Urzędzie w sposób właściwy i efektywny realizowano zadania w celu pomocy obywatelom Ukrainy. Prawidłowo obsługiwano i przekazywano środki z FP oraz monitorowano poziom ich wykorzystania przez jst i inne jednostki. Wojewoda koordynował prowadzone działania i dokonywał oceny uzyskanych efektów. Rzetelnie zarządzał bazą punktów recepcyjnych, informacyjnych i medycznych oraz punktów zbiorowego zakwaterowania i całodziennego wyżywienia. Zapewnił m.in. transport medyczny i transport do miejsc zakwaterowania. Wyłanianie ofert w celu dofinansowania zadań dotyczących udzielania pomocy obywatelom Ukrainy przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prawidłowo dokonywano rozliczeń środków z FP przekazanych na realizację tych zadań. W celu prowadzenia efektywnych działań na rzecz obywateli Ukrainy Wojewoda współpracował z instytucjami publicznymi, jst i organizacjami pozarządowymi. Podejmował również czynności w zakresie rozwiązywania problemów społecznych powstałych w województwie lubelskim w związku z napływem obywateli Ukrainy.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 09 października 2023 r.

Kontrolerzy:
Agnieszka Bury
Doradca prawny

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
Podpis

Agnieszka Kulik
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis